МІНСКАЯ ПРАЎДА

Газета заснавана 1 лістапада 1950 года | Аўторак, 18 кастрычніка 1994 года | № 111 (10811) | Цана 30 руб.

ФАКТЫ ● ПАДЗЕІ
АРГУМЕНТЫ ● МЕРКАВАННІ

Маладзечанскія навіны

Мільён — ад віцэ-прэм"ера

А пералічаны ён на рахунак Маладзечанскай спецшколы-інтэрната для дзяцей з парушэннямі зроку. Ініцыятар гэтай дабрачыннай акцыі — віцэ-прэм"ер Рэспублікі Беларусь Віктар Іосіфавіч Ганчар.

У пачатку верасня ён па запрашэнню Арганізацыі Аб"яднаных Нацый пабываў у Каіры, дзе ўдзельнічаў у рабоце Міжнароднай канферэнцыі па народанасельніцтву. Паездку аплачвала ААН. Грошы, якія засталіся пасля аплаты адпаведных расходаў, Віктар Ганчар і вырашыў перадаць Маладзечанскай спецшколе-інтэрнату. Напэўна, пэўную ролю ў гэтым рашэнні адыграў той факт, што зусім нядаўна ён быў намеснікам старшыні Маладзечанскага гарвыканкома, і надзённыя патрэбы дзіцячых устаноў падобнага тыпу яму добра вядомыя.

Усё лепшае — дзецям

Менавіта так думалі мастакі-маладзечанцы Іван Смальякоў і Мікола Аўчыннікаў, арганізоўваючы выстаўку сваіх работ у сярэдняй агульнаадукацыйнай школе горада Маладзечна. Імёны абодвух мастакоў добра вядомы аматарам выяўленчага мастацтва не толькі ў рэспубліцы. На рахунку кожнага — удзел у дзесятках выставак, у тым ліку і ў замежных.

Цікава падабраныя творы, якія ўвайшлі ў экспазіцыю, знаёмяць дзяцей з рознымі стылямі, тэхнікай і жанрамі выяўленчага мастацтва. Пасапраўднаму хвалююць наведвальнікаў, вымушаюць задумацца аб лёсе народа серыі палотнаў Міколы Аўчыннікава. Яны маюць глыбокі філасофска-гістарычны сэнс: «Маладзечна», «Нарачанскі край», «Далёкае ад нас».

Запамінальныя вобразы народных герояў, святых створаны мастаком Іванам Смальяковым, які паспяхова працуе ў галіне жывапісу і станковай графікі.

Гэта ўжо другая сумесная выстаўка, падрыхтаваная мастакамі, якіх аб"ядноўвае не толькі прафесійны інтарэс, але і добрыя сяброўскія адносіны.

Рухнуў дах. Загінулі людзі

Хто вінаваты ў трагічнай смерці двух чалавек? Адказ на гэтае пытанне шукаюць праваахоўныя органы горада Маладзечна.

На будоўлі сталярнага цэха малога прадпрыемства «Экабуд» панавала звычайная рабочая абстаноўка. Будаўнікі збіраліся ўцяпляць дах толькі што зманціраванага будынка. Бяда прыйшла нечакана. Дах рухнуў, пахаваўшы пад сабой двух чалавек. Пяцёра — шпіталізаваны.

Узбуджана крымінальная справа. Вядзецца следства.

Лепш у турму, чым у армію

Прыблізна так разважаў, напэўна, жыхар Маладзечна А., які на працягу двух год хаваўся ад армейскага прызыву. Дзе ён толькі не пабываў за гэты час! Нават у далёкім замежжы. І ўсё ж праваахоўныя органы зрабілі сваю справу. А. затрыманы і прыцягваецца да крымінальнай адказнасці. Яму пагражае турэмнае зняволенне тэрмінам да пяці год. Гэта ў тым выпадку, калі за А. не лічыцца іншых злачынстваў. А такія ёсць. І яны адпрацоўваюцца.

Марыя КУЗАЎКІНА.

Голас сэрца

З Мінскага гарадскога свята "Дзень Маці"

У прадмове да кнігі «Дзень добры, мама!» лаўрэат Дзяржаўнай прэміі рэспублікі паэт Сяргей Грахоўскі пераказаў старадаўнюю прытчу пра юнака, які па загаду няўмольнай і хцівай каханкі прынёс ёй у ахвяру матчына сэрца. Ён бег з ім у руках, моцна выцяўся аб камень і застагнаў. «Ой, табе ж баліць, сынок?! Ідзі цішэй, дзіцятка», — азвалася матчына сэрца.

Гэтыя радкі пра жанчыну, для якой кожная сынава драпіна прыносіла нясцерпны боль, няўдача дзяцей станавілася яе пакутай і горам, прыгадаліся на дабрачынным канцэрце ў Дзяржаўным тэатры музычнай камедыі, прысвечаным святу «Дзень Маці». Сюды было запрошана 700 жанчын Мінска. Кожную сустрэлі з кветкамі, уручылі каштоўны падарунак. Інакш і быць не магло. Гэта людзі, якія тулілі кожнага з нас да сябе, адкрывалі нам хараство жыцця, яго няпростыя таямніцы, цёмнымі ночкамі студзілі нашы апаленыя хваробаю вусны, суровым паглядам гартавалі нашу душу. Калі мы пакідалі родны дом, яны ранялі скупую слязінку і іх вусны шапталі: «Хутчэй вяртайцеся!» І сёння нашы маці, вобразна кажучы, у баявым страі. Вучаць дзяцей, лечаць хворых, стаяць ля станкоў, водзяць трамваі і тралейбусы, носяць званні акадэмікаў і прафесараў, вырошчваюць хлеб. Ды хто назаве ўчастак, на якім не паказвалі б цудаў жаночыя рукі? А яшчэ ж яны вавалі, зямлянкі ладзілі. Усё лепшае, чым багатая іх душа, яны перадаюць сваім дзецям.

Словы адданасці і любові да жанчын-маці выказаў на вечары старшыня Мінскага гарвыканкома А.М.Герасіменка. Урачыста ўшаноўвалі на гэтым свяце жанчын, якія ўзначальваюць жаночыя таварыствы. Хто ж яны? Гэта і Ніна Антонаўна Лыч, якая кіруе дзейнасцю асацыяцыі малалетніх вязняў канцлагераў, і Таццяна Аляксандраўна Краўчанка, якая сама гадуе пяцярых дзяцей, а ўзначаліла асацыяцыю мнагадзетных маці і займаецца ўсімі іх праблемамі, і Людміла Міхайлаўна Сакалова, старшыня клуба жанчын-інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны, і Таісія Канстанцінаўна Пужэвіч, якая ўзначальвае жаночы Савет Мінска, і многія іншыя. Не крыўдуйце, што не назваў больш імёнаў. Каб выказаць усё тое, што робяць самаахвярніцы жаночага руху, не хопіць і дзесяці газетных старонак.

Для ўдзельнікаў свята быў падрыхтаваны цікавы канцэрт.

Тут названа толькі адно свята. А будзе іх праведзена яшчэ шмат. Гэты ж год абвешчаны Генеральнай асамблеяй ААН Годам сям'і.

/Наш кар./.

Дakonкі

Цукровыя буракі заўсёды былі каштоўнай тэхнічнай культурай. Сёння ж, калі яна стала адзінай крыніцай атрымання цукру, яе вартасць узрасла шматразова. Раслінаводы гаспадарак добра разумеюць гэтую акалічнасць і адводзяць пад цукровыя буракі немалыя плошчы. Вось і ў калгасе "Гарадзейскі" Нясвіжскага раёна пад імі было сёлета 400 гектараў. Летняя засуха прымусіла буракаводаў сур"ёзна пахваляваца за лёс ураджаю. Але добрая запраўка глебы арганічнымі і мінеральнымі ўгнаеннямі ў адпаведнасці з патрабаваннямі картаграм дазволіла раслінам нармальна перанесці засуху і парадаваць працаўнікоў гаспадаркі неблагім ураджаем — з кожнага гектара сабрана па 250 ц каранёў.

Днямі ў калгасе закончана ўборка буракоў. Гэтую работу паспяхова выканалі механізатары.

На здымках: убіраюцца апошнія гектары; камбайнер Аляксандр **Вялько,** яго памочнік Васіль **Паўловіч** і трактарыст Іван **Гурын;** галоўны аграном калгаса Яўген **Абрамовіч** і брыгадзір Іосіф **Лабаноўскі** разам з механізатарамі.

Іван АБАБУРКА.
Фота Анатоля БАСАВА.

■ Служба 01

"SOS" подают пожарные

Этот пожар возник в колхозе «Большевик» Солигорского района. Огонь охватил животноводческое помещение. К месту происшествия были направлены подразделения пожарной службы не только райцентра, но и близлежащих межхозяйственных опорных пунктов. Исход тушения пожара зависел от того, как сработают именно сельские пожарные. Они первыми вступили в схватку с огнем, сдерживали его распространение до прибытия профессионалов из города. К сожалению, более 90 животных погибло. Хозяйству нанесен большой материальный ущерб.

За 9 месяцев в области произошло 2.455 пожаров. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года их количество возросло на 6,6 процента. Жертвами огня стали 89 человек. Вдвое увеличилось число пожаров на животноводческих комплексах и фермах, огнем уничтожено 1.200 тонн грубых кормов.

Ситуация с пожарной безопасностью в области обостряется. Ежедневно на центральный пункт пожарной связи поступают тревожные сигналы. Огнем уничтожаются объекты промышленности и сельского хозяйства, дома и строения. Пожары забирают большую «дань».

К сожалению, тушить пожары на селе стало труднее. Дело в том, что раньше для их ликвидации мы направляли команды межхозяйственных опорных пунктов пожарной охраны. По решению облисполкома их было создано более 190, на базе 2—4 хозяйств в каждом районе. Те затраты на их содержание окупались сторицей.

Например, в том же 1992 году сельские пожарные в схватке с огнем трудились, как говорится, до седьмого пота. Они тушили лесные и торфяные пожары, выезжали по тревожным сигналам в населенные пункты, спасали от огня народное добро. Так было. Теперь же все нити взаимодействия оборвались. По сути дела сельчане остались один на один с огненной бедой. Да разве допустимо, чтобы на глазах у людей бушевал огонь, уносил человеческие жизни?

Совсем недавно в Столбцовском районе было 12 межхозяйственных опорных пунктов пожарной охраны. По решению райисполкома они были сосредоточены в тех хозяйствах, откуда пожарные прибывали к месту вызова в считанные минуты. Именно они оказывали помощь сельчанам в тушении пожаров. За 9 месяцев т.г. почти наполовину возросло количество пожаров по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. На пожарах погибло 5 человек. Теперь на помощь сельчанам выезжает только пожарная команда из колхоза «Чырвоная зорка». Нет средств на содержание пожарной службы в колхозах имени Мичурина и «Родина Феликса Дзержинского», имени Янки Купалы, имени Ленина. О какой оперативности и эффективности тушения пожаров на селе можно говорить, если специальные машины стоят на приколе? И даже если бензин есть, стоит ли ехать из райцентра за 70 километров на пепелище.

Проблема очень острая. И здесь сельчане не виноваты. Они, как и горожане, исправно платят налоги, однако остаются в худшем положении, чем жители городов. Время идет, и экономический кризис в стране коснулся также сельских пожарных. Теперь колхозам и совхозам стало труднее изыскивать средства на содержание пожарных команд, техническое обслуживание, оплату труда людей. Вот почему повсеместно началась ликвидация этих подразделений.

Давно ведется разговор о том, что на содержание сельской пожарной службы должны поступать взносы от всех организаций и учреждений, расположенных на территории сельского Совета. Теперь на селе появились малые предприятия, коммерческие и другие структуры. Высокими темпами ведется строительство дачных товариществ. Пожар никого не выбирает и никого не щадит. Погорельцы считают, что защитить от огня их должны пожарные. Однако многие забывают о том, с каким трудом руководители коллективных хозяйств, которые содержат пожарную команду, находят топливо, изыскивают средства на заработную плату. И никто из погорельцев не спешит возместить те затраты, которые понесло хозяйство, помогая ликвидировать огненную стихию.

Давно назрела необходимость создать на селе единую государственную пожарную службу, такую же, как и в городах. Кто от этого выиграет? Безусловно, в первую очередь сельчане и в целом общество.

Вот почему в повестку дня очередной сессии Верховного Совета Республики Беларусь внесен на рассмотрение законопроект «О сборе на содержание пожарной службы». От сельчан поступают справедливые предложения по поводу налогов на содержание сельской пожарной охраны. Люди требуют, чтобы правительство приняло соответствующее решение. Они скажут только «спасибо» за заботу о сохранении народного добра и имущества.

Александр ШИЛАК,
начальник управления военизированной пожарной службы УВД Миноблисполкома, подполковник внутренней службы.

■ Вось так і жывём

ЁСЦЬ І ЦУКАР, І ЦУКЕРКІ

Вёска Сорагі на Случчыне — глыбінка, 30 кіламетраў ад райцэнтра. Завітаў неяк сюды па справах і заглянуў у мясцовы магазін. Стаіць ён у цэнтры вёскі, даволі буйной, двароў на чатырыста. Зайшоў і быў здзіўлены тым, што прадуктовыя паліцы тут не бедныя. Хлеб завозяць рэгулярна са Старых Дарог — сюды бліжэй, чым да Слуцка. Няшмат — буханак семсот-восемсот. Ахвотна бяруць вяскоўцы белы, па 351 рублю. Ён не раўня слуцкаму батону: духмяны, з сотавым мякішам, як калісьці ў сітным. Паводле водгукаў пакупнікоў, не чарсцвее даволі доўга.

Былі ў продажы яйкі па 965 рублёў дзесятак, цукар — па 1.555. Адпускалі яго па спісу, вядома, сваім вяскоўцам. І цукеркі ажно пяці сартоў, у тым ліку і шакаладныя «Першакласніца» па 18.750 рублёў кілаграм. Спытаў у прадаўшчыцы Надзеі Браткоўскай, ці бяруць вяскоўцы такі далікатэс. Адказала, што па адной-дзве цукеркі бяруць — дзецям. Больш ахвотна купляюць мармеладныя. Яны і ў прыгожых каробках, і ў россып, па даволі памяркоўнай цане.

Былі ў той дзень у продажы і сардэлькі. Праўда, не вельмі свежыя, па 4.623 рублі за кілаграм, каўбасны сыр — па 4.889. Прадаўшчыца вытлумачыла, што заказвае звычайна каўбасных вырабаў не болей як 20 кілаграмаў. Якраз на тыдзень і хапае, бо вёска не вельмі кідкая на гэты тавар. У многіх ёсць сала і «пальцам пханая» каўбаса — не раўня магазіннай варанай.

Не пуставалі паліцы са спіртным, меліся ў продажы гарэлка «Руская» і «Сталічная», нейкія моцныя настойкі і нават бутэлечнае піва. А мяне, напрыклад, парадавалі поўныя паліцы з пачкамі чаю індыйскага, кафейнага напітку (па 320 рублёў), мукі ўсіх гатункаў, расфасаванай у поліэтыленавыя пакеты. І нават пчаліны мёд прадавалі па даволі памяркоўнай цане — 6.400 рублёў за кілаграм.

Пазней пазваніў у Казловіцкае сельпо, пацікавіўся, як тут ацэньваюць работу загадчыка магазіна Мікалая Міхневіча. Адказалі, што чалавек на сваім месцы, праяўляе ініцыятыву, клопат аб задавальненні запатрабаванняў сельскіх працаўнікоў. Толькі не ўсё яму пад сілу. Даўно няма на базе круп ячных і прасяных, рэдка бывае сала салёнае, хоць раней яно дэфіцытам не з"яўлялася. І тым не менш сорагаўцы сваім магазінам, па мерках сённяшняга дня, задаволены.

Тры месяцы назад у цэнтры саўгаса «Танежыцы» па ініцыятыве дырэктара Уладзіміра Дарашэвіча быў адкрыты фірменны магазін. Пад яго прыстасавалі адно з памяшканняў былога комплекснага прыёмнага пункта. Гандлююць тут таварамі па аптовых цэнах, без усялякіх «накрутак». Таму што завозяць іх непасрэдна ад вытворцаў, мінаючы пасрэднікаў. Цукар, напрыклад, рэалізоўвалі вяскоўцам па 750 рублёў за кілаграм. Крупы, іншыя прадукты — таксама таннейшыя, чым у дзяржаўных і райспажывецкіх магазінах.

У сярэднім на 25 — 40 працэнтаў ніжэйшыя цэны і на адзенне, абутак, гаспадарчыя тавары — тазы, вёдры, чыгуны і іншы посуд. У магазіне можна набыць і гатовыя вырабы мясцовага швейнага цэха. Матэрыял для яго таксама закупляе саўгас.

Міхась ТЫЧЫНА.
Слуцкі раён.

Божа памажы, але і сам падбяжы

На Мінскім гадзіннікавым заводзе аб"ёмы вытворчасці выраслі ў тры разы

Непрывычную для нашых дзён аб"яву: «Патрабуюцца...» можна сустрэць на Мінскім гадзіннікавым заводзе. Ствараецца ўражанне, што прадпрыемства знаходзіцца на ізаляванай ад усіх бед тэрыторыі, якую абмінаюць бушуючыя хвалі эканамічнага крызісу і інфляцыі. Бо хто толькі сёння не скардзіцца на разрыў гаспадарчых сувязей, неразбярыху і хаос у матэрыяльна-тэхнічным забеспячэнні! Вось адкуль, маўляў, растуць карані прастояў, рэзкага падзення аб"ёмаў вытворчасці.

Што ж, супраць фактаў цяжка пярэчыць. Статыстыка «радуе» нас падобнымі вынікамі, дасягнутымі ўсімі галінамі народнай гаспадаркі, ад якіх хочацца плакаць. А тут, аказваецца, ёсць калектыў, які сваімі канкрэтнымі справамі даказвае справядлівасць выслоўя: хто не хоча працаваць — шукае прычыну, а хто хоча штосьці зрабіць — шукае сродкі. Паказчыкі ж мінскіх гадзіншчыкаў проста ўражваюць.

Назавіце хоць адно прадпрыемства рэспублікі, якое б за два апошнія гады павялічыла выпуск прадукцыі ў тры разы. А менавіта такога прыросту дабіўся калектыў гадзіннікавага завода. Зараз выпрабляецца ў год 14 мільёнаў гадзіннікаў 250 мадэлей. У залежнасці ад моды і попыту. І ўсе яны рэалізуюцца. Прычым 70 працэнтаў вырабаў адпраўляецца ў Канаду, Англію, Францыю, Ганконг. Неўзабаве заваююць рынкі Бразіліі, Чылі, Ізраіля, ЗША.

Рост аб"ёмаў непазбежна выклікае патрэбу ў кваліфікаваных спецыялістах. Адсюль і стварэнне новых рабочых месц.

На Мінскім гадзіннікавым не чакалі, што пасля распаду Саюза ССР усе іх праблемы будзе вырашаць хтосьці іншы. Яны самі зрабілі ўсё магчымае для захавання адладжаных дзесяцігоддзямі гаспадарча-эканамічных кантактаў. Як гаворыцца, божа памажы, але і сам падбяжы. Інакш адразу закрывай прадпрыемства: да 97 працэнтаў камплектуючых завод атрымлівае за межамі рэспублікі.

Дапамагае знаходзіць агульную мову са сваімі пастаўшчыкамі аб"яднанне ў акцыянернае таварыства гадзіннікавых прадпрыемстваў Беларусі, Арменіі і Расіі. Гэта дыктуе і адзіную палітыку цэнаўтварэння, развіцця і ўдасканалення вытворчасці, укаранення новых тэхналогій. Так бы працаваць і іншым прадпрыемствам Міншчыны...

Фёдар ПЯТРОЎ.

■ Мясцовая ўлада: дзень за днём

РЫХТУЙ, БАБУЛЯ, КАЖУШОК

Сумныя нататкі з сесіі Нясвіжскага раённага Савета. Абмеркавана дзейнасць будаўнічых арганізацый ва ўмовах рыначнай эканомікі

Прыгадваецца мінулая марозная зіма. Будучы ў вёсцы Асмолава, зайшоў у дом-інтэрнат для састарэлых. У калідоры стаяла бабулька, скардзілася: «У пакоі хоць ваўкоў ганяй, холадна. Шкадую, што пакінула дома свой кажушок».

Цяпер на сесіі зноў /ужо каторы раз у сёлетнім годзе/ прагучала трывога: у доме-інтэрнаце не гатова да зімы газавая кацельня, кіраўніцтва ПМК-217 не зацікаўлена ў тым, каб аб"ект своечасова здаць у эксплуатацыю. Добра яшчэ, што не выкінулі старых катлоў, можа, працуючы на цвёрдым паліве, яны хоць крыху сагрэюць жыхароў інтэрната. Ды і тут сумненні: цяпер да цеплацэнтралі «прывязаны» 12-кватэрны дом для абслуговага персаналу. Значыць, «струмені цяпла» стануць яшчэ больш мізэрнымі.

Вядома, можна бясконца гаварыць аб цяжкім фінансавым становішчы, аб грымасах рынку. Але ж у дадзеным выпадку сродкі на завяршэнне кацельні і газавай сістэмы выдзелены. Будаўнікам, мусіць, няма ахвоты важдацца з такім аб"ектам: тут ніякага бартэру не атрымаеш, «голая капейка»...

Або такі прыклад. У калгасе «Беларусь» яшчэ летась павінны быць заселены восем аднакватэрных дамоў. Аднак з-за неразваротлівасці падрадчыкаў /ПМК-218 і яе начальніка А.Драздоўскага/ наваселлі сарваліся. Ёсць у гэтым віна і газавікоў, якія своечасова не падвялі блакітнае паліва. Цяпер фарба і тынк у дамах асыпаюцца, даводзіцца адну і тую ж работу выконваць па некалькі разоў. Калгас прад"яўляе ПМК-218 прэтэнзіі за невыкананне дагавора. Тыя заплацілі 18,6 мільёна рублёў са сваёй касы і цяпер наогул не хочуць заканчваць аб"ект.

У дакладзе старшыні райвыканкома У.Дражына прыводзіўся такі факт /ён, бадай, заслугоўвае ўвагі і падтрымкі/: акцыянернае таварыства «Новае жыццё» ўжо даўно ідзе па шляху стварэння жыллёва-будаўнічых кааператываў. Летась былі ўзяты крэдыты ў банку, што дало магчымасць весці будаўніцтва 15-ці аднакватэрных дамоў. Таварыства падстаўляе плячо дапамогі падрадчыкам — сваімі сіламі пракладвае цеплацэнтраль, водапровод, каналізацыю.

Гэта раней заказчык шукаў падрадчыка. Сёння ўсё наадварот. Кіраўніцтва ПМК-217 і ПМК-218 імкнуцца завязаць дзелавыя сувязі з тымі, у каго ёсць грошы. Праўда, нярэдка і тыя, у каго рахункі ў банку не пустыя, «плачуць» з-за нізкіх тэмпаў будаўніцтва. Так, для Гарадзейскай пасялковай бальніцы /тут ПМК-217 узводзіць памяшканне-стацыянар на 100 хворых, прыёмнае аддзяленне, харчблок/ сродкі, хоць і не рытмічна, але «выбіваюцца». Будаўнікі, між тым, вядуць работы і марудна, і няякасна. Даводзілася перарабляць нанава ўцяпленне даху стацыянара, бо былі дапушчаны адхіленні ад тэхналогіі. Пры сённяшніх цэнах на будматэрыялы гэта вялікая раскоша.

Асабліва не церпяць халтуры індывідуальныя забудоўшчыкі. У лепшым выпадку яны звяртаюцца ў ПМК, каб зрабілі так званы нулявы цыкл або прадалі цэмент, блокі, цэглу... Тыя ідуць на гэты варыянт з ахвотаю, бо маюць прыбытак з-за высокай працэнтоўкі. Пачаўся нездаровы для абедзвюх ПМК працэс: лепшыя спецыялісты звальняюцца. І паколькі ў раёне шырока разгорнута індывідуальнае будаўніцтва, дык высакакласныя муляры, цесляры, тынкоўшчыкі зарабляюць у некалькі разоў больш, чым на ранейшай рабоце. Прытым у апошні час разлікі з забудоўшчыкамі робяцца ўжо валютай.

Старшыня калгаса «Слава» І.Кендыш зазначыў, што трэба ўсяляк падтрымліваць будаўніцтва жылля і аб"ектаў сацкультбыту ў вёсцы. Інакш цяжка замацаваць там моладзь. Часта не хапае сродкаў, каб разлічыцца з будаўнікамі. А сродкі гэтыя месяцамі не вяртаюць гаспадаркам перапрацоўчыя прадпрыемствы. Атрымліваецца зачараванае кола.

Мабыць, таму не закончана будаўніцтва ўрачэбнай амбулаторыі ў тым жа калгасе «Слава», чатырох дамоў у калгасе імя Леніна, сталовай і кансервавага цэха ў калгасе «Нясвіжскі» і іншых аб"ектаў.

Не, традыцыйны метад работы будаўнічых арганізацый сёння цяжка «ўпісаць» у нашу рэчаіснасць. Матэрыялаў хапае. Быў бы толькі заказчык з тоўстым кашальком. Начальнік ПМК-23 меліярацыі М.Пілішчык з болем гаварыў аб тым, што іх фірма «садзіцца на мель», бо ранейшых «зручных» аб"ектаў, на якія дзяржава выдзяляла вялікія грошы, ужо не стала. Меліяратары становяцца будаўнікамі. Узводзяць для райцэнтра водазаборную станцыю, будуюць шэраг аб"ектаў у агракамбінаце «Сноў», вядуць асфальтаванне дарог. Тут імкнуцца захаваць калектыў, абараніць людзей ад катаклізмаў рынку.

Шмат аб чым гаварылася на сесіі. Здаецца, усё важнае, патрэбнае. І пастанова прынята «сугучная з часам». Бяда толькі ў тым, што, мусіць, выйшаўшы з залы, многія народныя выбраннікі вельмі хутка забудуцца аб усіх гэтых пунктах: «узмацніць», «прыняць да ведама», «паскорыць...» Не, без рэканструкцыі Саветаў не абысціся.

...А з галавы не выходзіць бабулька з Асмолаўскага дома-інтэрната. Пасінелая ад холаду, яна і сёння марыць аб кажушку...

Канстанцін ПРЫЁМКА.

■ Дабрачынная акцыя

БАЛЬНІЦА ЗНАХОДЗІЦЬ ПАДТРЫМКУ

Навасельскую бальніцу наведалі хрысціяне веры Евангельскай са Швецыі. Не першы год прыязджаюць яны ў вёску Наваселле Мінскага раёна да сваіх сяброў. Заўжды нешта прывозяць і для мясцовай бальніцы. Вось і на гэты раз не з пустымі рукамі завіталі да хворых замежныя госці.

Многія медыцынскія ўстановы нашай рэспублікі сёння дыхаюць на ладан. Сродкаў на ахову здароўя катастрафічна не хапае. У нялёгкіх умовах працуюць і тыя, хто стаіць на варце здароўя і жыцця насельніцтва. Таму можна было зразумець вялікую радасць медыкаў з Наваселля. Толькі ў добрым сне магло прысніцца ім такое багацце медыцынскага абсталявання і медыкаментаў. Шведскія вернікі перадалі бальніцы апараты для вымярэння гемаглабіну, інвалідныя каляскі, каталкі, пасцельныя рэчы і шмат іншага. Замежныя спецыялісты далі рэкамендацыі па абслугоўванню і ўстаноўцы абсталявання.

Пабывалі скандынавы і ў Навасельскай сярэдняй школе. Дзятве прыйшліся даспадобы іх падарункі.

Дарэчы, шведскія вернікі дапамагаюць у будаўніцтве царквы ў вёсцы Наваселле.

Юрый ЛОЙКА.

НА ЗДЫМКАХ: загадчыца бальніцы В.Дзянісава паціскае руку ў знак удзячнасці Стэну Спорэ; М.Коржык, рабочы саўгаса імя Ульянава, паказвае царкву сваім сябрам.

Фота Канстанціна ШОСТАКА.

ПЕДАГОГІ-ПЕРШАПРАХОДЦЫ

працуюць у Дулебскім дзіцячым доме

У Дулебскім дзіцячым доме Бярэзінскага раёна створана лабараторыя па сацыяльнай педагогіцы і сацыяльнай рабоце. На яе рахунку шмат цікавых распрацовак. Ці ж не аб гэтым гаворыць той факт, што менавіта тут Міністэрства адукацыі і навукі рэспублікі правяло пасяджэнне калегіі, на якой высокую ацэнку атрымалі стваральнікі рэгіянальных праграм выхавання, заснаваных на мясцовых асяродках культуры і вясковых традыцыях. На базе гэтага дзіцячага дома ўжо некалькі гадоў плённа дзейнічае своеасаблівая педагагічная майстэрня. Дулебскія педагогі нярэдка ўручаюць гасцям кнігі, у якіх расказваецца пра іх перадавы вопыт, пра народныя традыцыі вёскі, яе лепшых людзей. Дарэчы, тут нават выдалі даведачны зборнік "Па матэрыялах друку аб Дулебскім дзіцячым доме-школе-дзіцячым садзе", у якім амаль 150 старонак. І на кожнай — цікавыя звесткі пра людзей, якія вучаць і выхоўваюць дзяцей у аддаленай ад райцэнтра вёсачцы. Гэта ж імі напісаны кнігі "Спадчына майго краю", "Дулебская краіна дзяцінства", "Гістарычная спадчына Бярэзіншчыны", "Народны лячэбнік" і іншыя. Пра некаторыя з іх "Мінская праўда" пісала на сваіх старонках.

І вось у рэдакцыю паступае яшчэ адзін пакет, у якім новыя выданні дулебскіх педагогаў-першапраходцаў. Цікавая фактура сабрана ў зборніку "Народныя педагагічныя традыцыі ў сістэме грамадскага выхавання па месцы жыхарства". Падрыхтаваў матэрыялы дырэктар дзіцячага дома, кіраўнік сельскай навукова-практычнай лабараторыі па сацыяльнай педагогіцы і сацыяльнай рабоце М.У.Грудзінскі. Ён з"яўляецца і ўскладальнікам яшчэ аднаго цікавага выдання — "Хатняй энцыклапедыі". На старонках гэтай кнігі аўтарам сабрана больш за тысячу парад. Яна адрасавана ўсім тым, хто ў вольны час не без задавальнення займаецца дамашнімі справамі, імкнецца многае зрабіць уласнымі рукамі, захапляецца нарыхтоўкамі і кансерваваннем, чыя прыхільнасць — кулінарныя эксперыменты, вырошчванне кветак на балконе ці падаконніку. Мікалай Уладзіміравіч зробіць усё, каб яго выхаванцы праз сваё жыццё пранеслі парады, сабраныя іх дырэктарам у кнізе "Хатняя энцыклапедыя".

Колькі на Міншчыне вёсачак, сваім лёсам падобных на Дулебы! Калі б у кожнай так шчыра і заўзята працавалі педагогі, наколькі б папрыгажэла наша жыццё, наколькі б мы сталі багацейшыя духоўна.

Адным словам, едзьце ў Дулебы па вопыт выхавання дзяцей на гістарычных і нацыянальных традыцыях. Не пашкадуеце.

Уладзімір АНТОНАЎ.

КІРМАШ У ШКОЛЕ

Правесці кірмаш вырашылі на агульным бацькоўскім сходзе. Для гэтага быў створаны цэнтр, у склад якога ўвайшлі мастакі-афарміцелі, забеспячэнцы, эксперты па цэнах, прадаўцы, артысты, члены бацькоўскага камітэта. Узначаліла цэнтр завуч па выхаваўчай рабоце Святлана Аляксееўна Сідоранка. Вучні, настаўнікі, бацькі накіроўвалі ў цэнтр свае прапановы, пажаданні, заўвагі.

Адкрыла кірмаш вядучая — вучаніца 10-га класа Аксана Грыгор"ева. Слова даецца гаспадыні — дырэктару школы Ніле Дзмітрыеўне Цімохавай:

— У нас стала традыцыяй праводзіць восеньскі кірмаш. Жадаю ўсім цікавых сустрэч, прыемных пакупак, добрага настрою!..

На школьны двор вынеслі сталы. Кожны клас з густам аформіў сваю вітрыну. Вучні-прадаўцы былі апрануты прыгожа, у беларускім стылі, ветліва запрашалі купіць садавіну, агародніну, печыва. А пяклі гэтую прыгажосць мамы, бабулі і самі дзеці: пернікі мядовыя, пячэнне аўсянае, кулічы пшанічныя, пірагі слоеныя, пончыкі, абаранкі, вафлі з павідлам, тарты — на любы густ. Цэны на ўсё — як у застойны перыяд: зусім сімвалічныя.

Умела працавалі зазывалы:

— Запрашаем, запрашаем! Вас чакае залацістая цыбуля, румяныя яблыкі, салодкая морква, пузатыя кабачкі, зялёныя агуркі!

— Не шкадуйце грошай, усё такое таннае і вельмі смачнае — абліжаце пальчыкі!

Вучні прадавалі і тое, што зрабілі сваімі рукамі: цацкі з рознага матэрыялу, прыхваткі, фартухі для кухні, пано, аплікацыі, вышытыя і вязаныя сурвэткі, абрусы, плеценыя з саломкі вазы, выразаныя з дрэва рамкі, вязаныя шапачкі...

Усяго было так многа. Прадаўцы — добразычлівыя, настрой — святочны, прыўзняты, а тут вядучая запрашае на канцэрт. І ўсе спяшаюцца да імправізаванай сцэны.

Доўга ішоў канцэрт, у якім прынялі ўдзел вучні 5—10 класаў. А кірмаш шумеў, запрашаў набыць патрэбныя рэчы. На школьны двор прыйшлі не толькі бабулі, а і многія жыхары вуліцы, дзе знаходзіцца СШ № 7 г.Барысава. І мне падумалася: як добра, што ў нашым горадзе, у СШ № 7, ёсць такія добрыя, разумныя настаўнікі, якія ўмеюць арганізаваць вучняў на карысныя справы, разумна правесці вольны час. Сярод іх Вольга Мікалаеўна Іванова, Таццяна Дзмітрыеўна Матузко і іншыя.

Грошы, выручаныя на кірмашы, пойдуць на патрэбы школы.

А ўвечары ў СШ № 7 адбыўся восеньскі баль для старшакласнікаў.

Святлана СМОЛЬСКАЯ,
настаўніца беларускай мовы і літаратуры.

У "Верасе" — шмат пакупнікоў

У гарпасёлку Фаніпаль Дзяржынскага раёна створана шмат камерцыйных структур, якія заняты выпускам тавараў народнага спажывання, аказаннем паслуг насельніцтву. Асабліва ў сферы будаўніцтва, аўтаперавозак, быту і г.д. Іх сіламі з пачатку года рэалізавана прадукцыі больш як на 500 мільёнаў рублёў.

Адкрываюцца прыватныя гандлёвыя крамы. Першай гасцінна расчыніла дзверы "Хрысціна" беларуска-польскай фірмы "Лемарк". Тут па даступнай цане можна набыць спартыўныя касцюмы, прылады, іншыя тавары. А нядаўна адкрылася яшчэ адна крама пад лірычнай назвай "Верас". Пакупнікі ахвотна наведваюць гандлёвую кропку, бо цэны тут на 10 працэнтаў ніжэйшыя, чым у дзяржгандлі.

Анатоль ШАРАЕЎ.

■ Ацэняць нашчадкі

НА РАДАСЦЬ ЛЮДЗЯМ

Хто-хто, а работнікі лясной гаспадаркі цвёрда прытрымліваюцца правіла: "Ссек дрэва — пасадзі два". Вось і ў Пухавіцкім раёне яны штогод шмат увагі ўдзяляюць пасадцы новых лясоў. Маладымі насаджэннямі пакрываюцца не толькі тыя ўчасткі, дзе ў свой час нарыхтоўвалася дзелавая драўніна, але і рэкультываваныя землі, якія перададзены для далейшага выкарыстання лясгасу.

У апошні час клопатаў пухавіцкім лесаводам дабавілі пажары. Асабліва пасля засушлівага лета 1992 года, калі на значных плошчах насаджэнні былі знішчаны ўшчэнт.

— Як вядома, дрэва расце вельмі доўга, — гаворыць інжынер па лясных культурах А.Галавач. — Таму мы як мага хутчэй імкнёмся закласці новыя лясы. Балазе пасадачнага матэрыялу ў гадавальніку Рудзенскага лясніцтва, які займае 5,5 гектара, дастаткова. У наяўнасці тут саджанцы сасны, елкі, дуба, бярозы. Вось і выкарыстоўваем гэтае багацце для пасадкі новых лясоў. Прынамсі, сёлета занялі ўжо 188 гектараў, з якіх на 145 гектарах размясціліся саджанцы сасны, на 12 — елкі, на 22 — бярозы і на 9 гектарах — дуба.

Работнікі Сяргеевіцкага лясніцтва пасадзілі малады лес на плошчы 50 гектараў. Дарэчы, зроблена гэта толькі на гарэльніках. На 22 гектарах такіх жа плошчаў закладзены маладыя лясы ў Вецярэвіцкім, на 13 — у Рудзенскім, на 12 — у Шацкім лясніцтвах. Усяго ж на былых пажарышчах адноўлена 103 гектары лесу.

Амаль 40 гектараў заняў сёлета малады лес і на тарфяніках. У гэтым напрамку добра вядзецца работа ў Шацкім, Рудзенскім і Пухавіцкім лясніцтвах.

...Міне час — і на радасць людзям зашумяць, загамоняць лясы. Аматары грыбоў і ягад добрым словам успомняць работнікаў лясной гаспадаркі — тых, хто сёлета паклапаціўся аб пасадцы тысяч і тысяч маладых дрэўцаў.

Мікалай ГРЫГАРОВІЧ.

50

Камандарм-46

Новы, 1945 год генерал А.Петрушэўскі сустрэў у Венгрыі, камандзірам корпуса. У гэты час працягваліся баі на берагах Цісы.

І тут новае прызначэнне: камандуючым 46-й арміяй. Заступаючы на пасаду, Аляксандр Васільевіч у гутарцы з камандуючым войскамі 2-га Украінскага фронта Маршалам Савецкага Саюза Р.Я.Маліноўскім не мог не выказаць сумнення: ці справіцца ён з даручанай справай?

— Безумоўна, — падбадзёрыў Радзівон Якаўлевіч. — Ваенны савет фронта верыць вам. І заўсёды ў цяжкую хвіліну дапаможам...

І вось першая аперацыя. 46-й арміі ў паласе галоўнага ўдару дзеянняў 2-га Украінскага фронта трэба было разграміць моцную групоўку праціўніка, якая была сканцэнтравана на захад ад Будапешта. Наступаць патрэбна было па перасечанай і лясістай мясцовасці, у агульным напрамку на буйны горад у паўночна-заходняй частцы Венгрыі—Дзьёр.

17 сакавіка 1945 года наступленне пачалося. У цяжкіх баях ударная групоўка 46-й арміі прарвала абарону ворага і перамясцілася ў заходнім напрамку на 40 кіламетраў. А на адзінаццатыя суткі войскі арміі авалодалі Комарамам і Дзьёрам, ачысцілі ад гітлераўцаў дунайскае ўзбярэжжа да вусця ракі Мал. З вялікім задавальненнем успрыняўшы даклад камандарма-46, Маліноўскі распарадзіўся:

— Працягвайце праследаванне праціўніка. Рыхтуйцеся да ўдару на Вену...

Пасля ўпартых баёў 13 красавіка савецкія войскі авалодалі Венай. Актыўны ўдзел у гэтай аперацыі прынялі войскі 46-й арміі. Тут, у раёне Чэске-Будзеёвіцы, і завяршылася франтавая біяграфія генерал-лейтэнанта Аляксандра Васільевіча Петрушэўскага.

А пачалася яна 23 чэрвеня 1941 года на роднай беларускай зямлі, пад горадам Маладзечна. У той час камбрыг Петрушэўскі быў начальнікам штаба 13-й арміі.

За плячыма гэтага таленавітага военачальніка былі ўжо 23 гады службы ў Чырвонай Арміі. Аляксандр Васільевіч нарадзіўся 9 кастрычніка 1898 года ў старадаўнім беларускім горадзе Лунінцы ў сям"і служачага. Пасля сканчэння гімназіі Саша Петрушэўскі служыў у арміі. У час першай сусветнай вайны ён праявіў храбрасць і мужнасць. Аляксандра Петрушэўскага паслалі вучыцца ў пяхотнае вучылішча, якое скончыў у 1916 годзе.

Калі пачалася грамадзянская вайна, 19-гадовым юнаком Аляксандр Петрушэўскі ўступіў у рады Чырвонай Арміі. У якасці камандзіра батальёна, памочніка камандзіра і камандзіра палка ён адважна змагаўся з ворагамі Рэспублікі Саветаў на Паўднёвым і Каўказскім франтах.

Ужо напярэдадні Вялікай Айчыннай вайны Петрушэўскі стаў адным з самых адукаваных военачальнікаў Чырвонай Арміі. Ён скончыў курсы "Выстрал", Ваенную акадэмію імя Фрунзе, Ваенную акадэмію Генеральнага штаба, быў выкладчыкам курсаў "Выстрал" і Ваеннай акадэміі імя Фрунзе. Затым Петрушэўскі служыць начальнікам штаба дывізіі, а ў 1938 годзе прызначаецца на адказную пасаду намесніка начальніка штаба Беларускай асобай ваеннай акругі, а пазней — начальніка штаба 13-й арміі.

З канца чэрвеня 1941 года войскі арміі вялі абарончыя баі ў Мінскім умацаваным раёне, на барысаўскім напрамку і на рацэ Днепр. Нягледзячы на цяжкія абставіны, якія склаліся ў пачатку Вялікай Айчыннай, часці 13-й арміі з першых дзён вайны пакрылі сябе неўміручай славай. Асабліва стойка і мужна змагаліся на подступах да Мінска байцы і камандзіры 100-й стралковай дывізіі.

Абарончыя баі 13-й арміі ў Мінскім умацаваным раёне не прывялі да значных аператыўных вынікаў. І разам з тым іх нельга недаацэньваць. Яны прадэманстравалі высокую баяздольнасць савецкіх войск. Гэтыя баі, якія сталі першай абарончай аперацыяй 13-й арміі, затрымалі праціўніка пад Мінскам больш чым на трое сутак. У баях пад Мінскам гітлераўцы панеслі значныя страты, што адбілася затым на тэмпах іх наступлення.

Немалую ролю ў баявых поспехах арміі адыграў яе начальнік штаба генерал-маёр, а потым генерал-лейтэнант Аляксандр Васільевіч Петрушэўскі, які знаходзіўся на гэтай пасадзе з 5 мая 1941 года да 20 снежня 1943 года. Яму прыйшлося ваяваць пад кіраўніцтвам шасці камандуючых. Усе яны цанілі работу Петрушэўскага, дакладней — работу штаба арміі пад яго кіраўніцтвам. Мяняліся камандуючыя, а начальнік штаба заставаўся той жа. Што гэта — добра ці дрэнна? Цяжка сказаць. Хутчэй за ўсё, вышэйшае камандаванне было перакананана, што кіраўніцтва штабам 13-й арміі ў надзейных руках.

Мабыць, такая думка аб Аляксандру Васільевічу склалася ў вышэйшага камандавання пасля гераічнай абароны Магілёва. Менавіта ў баях пад Магілёвам у ліпені 1941 года праявілася аператыўнае майстэрства Петрушэўскага, яго разуменне абстаноўкі, уменне маneўраваць войскамі ў выключна цяжкіх умовах. Нягледзячы на перавагу гітлераўцаў у жывой сіле і тэхніцы, асабліва ў авіяцыі, злучэнні 13-й арміі ля Магілёва амаль на тры тыдні скавалі праціўніка, нанеслі яму адчувальныя страты раптоўнымі контратакамі. Гераічная абарона Магілёва — знамянальная вяха ў гісторыі 13-й арміі і ў франтавой біяграфіі генерала Петрушэўскага.

... Больш ста дзён абодва бакі ў раёне Курскага выступу рыхтаваліся да бітвы. 13-я армія займала абарону фронтам на поўнач, маючы ў тыле Альхаватку і Курск. Ніколі яна не была такая моцная, як цяпер, налічвала больш за 150 тысяч асабовага саставу.

За 5 дзён жорсткіх баёў вораг прайшоў наперад усяго толькі 10-12 кіламетраў, не вырашыўшы прарыву тактычнай зоны абароны арміі, а страціў ён перад яе фронтам 42 тысячы забітымі і параненымі, звыш 600 танкаў і самаходных гармат і 500 самалётаў.

Нягледзячы на тое, што камандуючыя 13-й арміяй высока ацэньвалі дзейнасць генерала А.В.Петрушэўскага на пасадзе начальніка штаба арміі, Аляксандр Васільевіч імкнуўся на камандную работу. І вось доўгачаканы дзень настаў. Яго прызначаюць камандзірам 104-га стралковага корпуса.

Ваенны талент генерал-лейтэнанта Петрушэўскага асабліва праявіўся ў час Яска-Кішынёўскай аперацыі. Войскі 104-га стралковага корпуса ў ходзе наступлення на тэрыторыі Румыніі 20 жніўня 1944 года прарвалі абарону праціўніка на паўночны захад ад горада Ясы, пераадолелі Трансільванскія Альпы і, прайшоўшы 600 кіламетраў, к 10 верасня выйшлі да горада Піцешты. За гэты перыяд ворагу быў нанесены вялікі ўрон у жывой сіле і баявой тэхніцы, узята ў палон да 6 тысяч гітлераўцаў. 13 верасня 1944 года камкор-104 стаў Героем Савецкага Саюза.

Пасля Вялікай Айчыннай вайны А.В.Петрушэўскі быў камандуючым арміяй, начальнікам штаба Закаўказскай ваеннай акругі, першым намеснікам камандуючага войскамі Заходне-Сібірскай ваеннай акругі, начальнікам Ваеннай акадэміі. Аляксандр Васільевіч быў галоўным ваенным саветнікам у Кітайскай Народнай Рэспубліцы. З 1960 года генерал-палкоўнік Петрушэўскі — у адстаўцы.

Ваенны талент, храбрасць і мужнасць, аператыўнае майстэрства і стратэгічнае мысленне Аляксандра Васільевіча былі высока ацэнены Камуністычнай партыяй і Савецкім урадам. Петрушэўскі быў узнагароджаны трыма ордэнамі Леніна, пяццю ордэнамі Чырвонага Сцяга, ордэнам Кутузава першай ступені, двума ордэнамі Суворава другой ступені, ордэнам Чырвонай Зоркі, медалямі. Яго не стала ў кастрычніку 1976 года.

Жыццё і дзейнасць гэтага таленавітага савецкага военачальніка дастойныя таго, каб яго імя назаўсёды засталося ў памяці беларускага народа.

Эмануіл ІОФЕ,
доктар гістарычных навук.

■ Вось так і жывём

СЁННЯ — ПАЛУЧКА!

Экспрэс-інтэрв"ю ля грашовай касы

У калгасе "Кастрычнік" Клецкага раёна ўбачыў ля акенца канторы невялікую чаргу. "Сёння ў нас цвіце пшаніца, "зайчыкі" атрымліваем", — пажартаваў адзін з калгаснікаў.

Уціснуўся і я ў купку людзей. Прыслухаўся, аб чым ідзе размова. Вось прыгожая маладая жанчына толькі што распісалася ў ведамасці. Трымае ў руках грошы. Знаёмімся. Алена Рымашэўская, даярка:

— Я была ў водпуску. За паўмесяца налічылі 28 тысяч рублёў. Як расходаваць? У мяне двое дзяцей. Не дакупіцца ім абутку, адзення. Добра, што муж няблага зарабляе. Ён мае дыплом ветфельчара, але пастухом працуе. Там лепш плацяць.

— І бацькі, мусіць, выручаюць?

— Яшчэ як! Свякроўка жыве ў Навадворках, амаль побач з нашай вёскай Шчэпічы. Трымае карову, цялушку, свіней. І мая маці сяды-тады прадукты прыносіць.

— Ну дык вам гэтыя "зайчыкі" толькі на прысмакі...

— Не скажыце. Кватэру новую калгас выдзеліў не так даўно. Хаця мэблю дапамаглі купіць бацькі, але яшчэ шмат чаго трэба набыць.

У размову ўступае невысокі дзядок. Пенсіянер Васіль Вайцяхоўскі. Дзевяты дзесятак размяняў. Ваяваў, да Берліна дайшоў. Атрымаўшы пасведчанне пенсіянера, 17 гадоў яшчэ працаваў у калгасе.

— Ведаеце, не люблю плакацца ў камізэльку: "Цяжка, нявыкрутка!" Працаваць трэба лепш. Каб казна дзяржаўная багацейшая была. Не хвалюся, але трымаю кароўку, вепручка. Малако прадаю калгасу, па 5—6 літраў штодзённа. За яго няблага плацяць. Прыйшоў вось атрымаць грошы. Пенсія невялікая. Двое дзяцей, дарослыя ўжо. Першая жонка памерла. Я пайшоў у прымы да другой кабеты. Хату сваю пакінуў дачцэ замужняй. Сыну калгас даў жыллё.

— Пакупкі якія-небудзь робіце цяпер?

— Ды як вам сказаць. Вельмі дарагія фуфайкі, гумавыя боты. Рыдлёўкі і тае не дакупіцца. Зберажэнні, што былі, абясцэніліся. А трэба ж, каб была капейчына на чорны дзень.

Брыгадзір паляводчай брыгады Уладзімір Куцко таксама згадзіўся тое-сёе паведаміць аб сваім фінансавым становішчы:

— Аклад мой невысокі — каля сарака тысяч рублёў. Жонка з малымі дзецьмі дома сядзіць. Аднаму год і дзевяць месяцаў, другому — 5 месяцаў. Атрымліваю 17 тысяч рублёў дапамогі. Скажыце, як пражыць? Бацька мой быў пажарнікам у калгасе. Цяпер скарацілі, беспрацоўны. Паўтара года да пенсіі яму. І жончыны бацькі вельмі выручаюць. У іх шмат дзяцей. Кожнага трэба абуць, апрануць.

— Можа, згушчаеце фарбы? Брыгадзірам жа даплаты розныя выдаюць.

— Трэба чакаць канца года. Калі эканоміка калгаса не пахіснецца, то нешта выдадуць. У нас строга з даплатамі. Што паклалі ў касу — тое і атрымліваем.

— Брыгада, мусіць, не з апошніх у калгасе?

— Збожжавых сабралі па 35 цэнтнераў на круг, бульбы — па 130. Для сялетняга засушлівага года — нядрэнна.

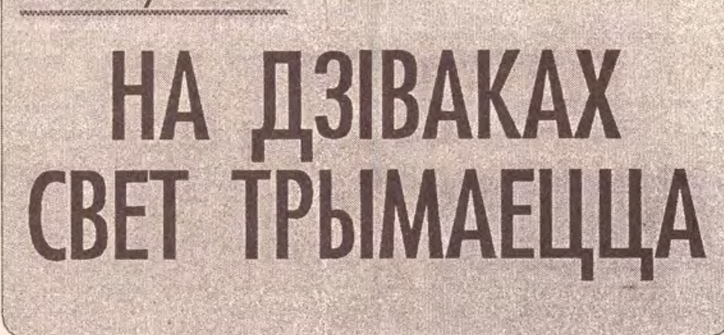
Мяне ж сёння вось што больш за ўсё хвалюе: кватэры няма. Стаю на чарзе сорак пятым. Будуе калгас мала. Усё дарагое — цэгла, лесаматэрыялы. Дзе жыву? У бабулінай хатцы. Шмат нязручнасцей.

Каментарый старшыні калгаса Леаніда Мацейкі: "Сёння наўрад ці знойдзеш чалавека, які быў бы задаволены сваёй зарплатай, сваім жыццём. Грошы абясцэньваюцца, без іх жа — не пражывеш. Нас выручае [illegible] комплекс. Здаём жывёлу дзяржаве. Адкрылі магазін у райцэнтры. Прадаём мяса, каўбасы. Кожны дзень свежая капейка. Зарплату выдаём людзям рэгулярна.

Жылля будуем і праўда мала. Але мы пайшлі па іншым шляху: той, хто жадае сам будавацца, атрымлівае ў калгасе крэдыт. Дапамагаем забудоўшчыкам будматэрыяламі, аўтатранспартам. Першыя ахвотнікі ўзводзяць асабнякі сваімі рукамі ўжо з"явіліся.

Калгас выручае і тых вяскоўцаў, у каго "наспявае" вяселле (выдае па 250—300 тысяч рублёў). Звяртаюцца ў праўленне людзі і з просьбамі "пазычыць" грошы, каб купіць нейкую дарагую рэч. Па магчымасці выручаем іх, інакш нельга. Куды чалавеку падацца, калі не ў калгас?"

Канстанцін ПРЫЁМКА.
Клецкі раён.

ЗАЛІВІСТА, з пераборамі граў на сваім старэнькім гармоніку сусед. Пад яго музыку будзілі наваколле дзявочыя прыпеўкі. Нібы тыя салаўі, мераліся галасамі спявачкі. А сямікласніца Ірынка чакала, калі музыка падорыць моладзі вальс ці факстрот, польку або кракавяк. Яна падхопіць сяброўку і першая пачне танцаваць. Стваралася ўражанне, што гэтае дзяўчо зямлі пад сабой не адчувае, калі выходзіць на сярэдзіну пляцоўкі. Калі была ў восьмым класе, вучням прапанавалі напісаць сачыненне на тэму: "Кім ты хочаш быць?" Ірына адказала ўпэўнена: "Буду танцоўшчыцай..." Настаўніца, прыдзірліва праверыўшы работу будучай "зоркі", перад усім класам папракнула дзяўчынку:"Той, хто піша з памылкамі, ніколі не стане Уланавай..."

Як у ваду глядзела. Пасля заканчэння школы выпускніца "зрэзалася" на першым экзамене ў Мінскім культасветвучылішчы. Што заставалася рабіць? Не ехаць жа дамоў у Азярычына, што ў Пухавіцкім раёне. Падалася ў Смалявіцкае прафесійна-тэхнічнае вучылішча, дзе ёй прапанавалі набыць прафесію аператара-птушкавода. Вучылася добра, удзельнічала ў самадзейнасці. На аглядах і конкурсах заваёўвала прызы і дыпломы. Затым два гады працавала на Заслаўскай доследна-выпрабавальнай станцыі па птушкагадоўлі. А вечарамі спяшалася ў танцавальны гурток. Адсюль яшчэ раз паехала ў культасветвучылішча на экзамены. Конкурс вытрымала паспяхова. Праз тры гады маладога дыпламаванага спецыяліста накіравалі дырэктарам Чурылавіцкага сельскага Дома культуры Мінскага раёна.

— Больш дзесяці гадоў тут працую. Падабаецца. Людзі добрыя, кіраўнікі гаспадаркі чулыя, — зазначыла Ірына Віктараўна. — Завочна закончыла Беларускі універсітэт культуры. Не трэба думаць, што ў Чурылавічах новага кіраўніка культасветустановы сустрэлі з хлебам-соллю. Прызначыла на адзін з вечароў рэпетыцыю, а на яе ніхто не пажадаў з"явіцца. Апанавала разгубленасць: "Кінуць усё, вярнуцца ў родныя мясціны, дзе кожны кусцік вядомы, дзе кожны парог знаёмы, дзе людзі табе верылі..." Ды хутка адагнала гэтыя думкі, пераконваючы сябе: "І тут цудоўныя людзі. Толькі трэба паказаць ім багацце маёй душы. І тады яны мне павераць. Сэрцу стане радасна, адчуеш, што табе без іх не пражыць..."

Карацей кажучы, зразумела, што яе адзіная дарога — праз гэты запушчаны клуб. І не памылілася. Цяпер у сельскім Доме культуры працуюць чатыры танцавальныя групы: падрыхтоўчая, малодшая, сярэдняя і старэйшая. Фальклорны ансамбль бытавога танца "Жыццё" ведаюць у многіх гаспадарках раёна.

Удзельнікі самадзейнасці ў Чурылавічах паўнапраўныя творцы танца. Падрыхтоўка да выхаду на сцэну тут справа агульная. Пачынаецца яна, вядома, з задумы, магчымыя варыянты дэталёва абмяркоўваюцца, уносяцца прапановы, дапаўненні. Адным словам, танец літаральна лепіцца з розных часцінак, "прынесеных" самадзейнымі артыстамі на рэпетыцыю.

Ірына Віктараўна згадвае актыўную ўдзельніцу танцавальнага калектыву Алену Пятроўну Леўчанка, якой ужо больш за 70 гадоў. Памяць яе захавала цудоўныя карагоды, фальклорныя гульні. Слухаў дырэктара і думаў:"Чаму ж сённяшняя моладзь такая глухая да таго, што спявалі і танцавалі нашы бацькі і дзяды? Ім падавай толькі бугі-вугі..." Гэтая ж праблема хвалюе і Ірыну Хілько. Таму робіць усё, каб юнакі і дзяўчаты далучалі сябе да скарбаў народнай творчасці. І, як ужо адзначалася, многага дасягнула. Ганаровай граматай Чурылавіцкі Дом культуры ўзнагароджаны на фестывалі харэаграфічнага мастацтва "Строчыцкая вясёлка". Дыплом 1-й ступені ўручаны Ірыне Хілько па выніках раённага агляду-конкурсу "Наша спадчына".

У Мінскім раёне стала традыцыяй кожны год праводзіць Дзень культработніка. На апошнім з іх за ўзорную работу дырэктар Чурылавіцкага СДК атрымала грашовую прэмію.

— Практыкуем правядзенне ў Доме культуры ўрачыстай рэгістрацыі шлюбу. Надоўга запомніцца вяскоўцам вяселле электрыка калгаса Віталя Клепікава і рабочай мясцовай зверафермы Алены Адорскай. На ім было ўсё: і марш Мендэльсона, і дасціпныя жарты, і загадкі, і конкурсы будучых мужа і жонкі, — успамінае Ірына Віктараўна.

Дарэчы, да кожнай такой падзеі рыхтуецца ўрачысты канцэрт мастацкай самадзейнасці. З майстэрствам чурылавіцкіх артыстаў знаёмыя жыхары вёсак Самахвалавічы, Міханавічы, Шчомысліца, Гарані і інш.

— А яшчэ мы былі ў цудоўнай турыстычнай паездцы, наведалі радзіму паэта Сяргея Ясеніна, Яраслаўль, Ніжні Ноўгарад, Маскву. Спонсарам выступіў мясцовы калгас імя Войкава, шчыры дзякуй яго старшыні — Валянціну Альфонсавічу Стыдзелю, — дадае Ірына Віктараўна.

Цесныя сувязі ў сельскага Дома культуры ўсталяваліся і з базавай мясцовай школай. Яе дырэктар Людміла Аляксееўна Стыдзель заўсёды адклікаецца на запатрабаванні культработнікаў. Толькі ў танцавальным калектыве займаецца 40 школьнікаў. Сумесна з педагогамі праведзены вечар "Міс Дзюймовачка". Аспрэчвалі гэтае званне шэсць дзяўчынак. Перамагла Насця Матэцкая. Культработнікі дапамаглі арганізаваць у школе гурток мяккай цацкі. Для школьных артыстаў пашыты багатыя сцэнічныя касцюмы.

Бензін цяпер, як кажуць, на вагу золата. Аднак кіраўніцтва гаспадаркі знаходзіць гаручае для паездак самадзейных артыстаў на прадстаўленні ў тэатр оперы і балета, у цырк, у паркі культуры і адпачынку сталіцы.

Тут расказана далёка не ўсё пра культработніцу І.В.Хілько. Пералік зробленага гэтай жанчынай заняў бы некалькі газетных старонак. І ўсё ж яшчэ адзін факт варта прывесці. Ірына разам з мужам Ігарам і сыночкамі-галубочкамі (аднаму 10 гадоў, другому 8) атрымалі ўчастак зямлі пад будаўніцтва ўласнага дома, хаця кватэра ў іх ёсць. Думаецца, што дом будзе адным з лепшых у Чурылавічах, аздоблены мудрагелістай разьбой, атулены садам, бо жыць у ім будуць людзі, якія любяць прыгажосць, якія адкрываюць яе ў самым звычайным — у шкарлупіне ад яйка, у сухой галінцы ляснога дрэва, у шматочку старой тканіны, у кавалачку каменя...

Менавіта такой ведаюць Ірыну Хілько жыхары вёскі. На дзіваках свет трымаецца.

Уладзімір КОБРЫН.

■ Налоговая предупреждает

ЗА НАЛИЧНЫЙ РАСЧЕТ

торговать можно, но соблюдая установленный порядок

В 1992 году вступил в действие Закон Республики Беларусь "О налогах и сборах, взимаемых в бюджет Республики Беларусь", который является основой единой налоговой системы и регулирует порядок уплаты в бюджет республики налогов, сборов и пошлин всеми плательщиками. Одной из статей /8, пункт 2/ этого Закона определен порядок приема денежных средств субъектами хозяйствования при реализации продукции /работ, услуг/ за наличный расчет.

В соответствии с этими положениями плательщики обязаны осуществлять прием денежных средств по одному из следующих документов — приходным кассовым ордерам, отрывным талонам /билетам/ и другим приходно-расходным документам или при помощи кассовых суммирующих аппаратов с обязательной их регистрацией в государственной налоговой инспекции на основании поданного заявления.

При реализации продукции /работ, услуг/ за наличный расчет населению по зарегистрированным в налоговой инспекции отчетам и другим приходно-расходным документам в стационарных, мелкорозничных и выездных пунктах продажи прием наличных денежных средств в кассу осуществляется общей их суммой по приходным кассовым ордерам, зарегистрированным в налоговой инспекции.

Зарегистрированные в налоговой инспекции документы, используемые для осуществления приема денежных средств при реализации продукции /работ, услуг/ за наличный расчет, плательщики учитывают как бланки строгой отчетности в бухгалтерском учете.

Нарушение вышеуказанного порядка приема денежных средств при реализации продукции /работ, услуг/ за наличный расчет, а также использование приходных ордеров, отрывных талонов /билетов/ и других приходно-расходных документов, не соответствующих требованиям Министерства финансов Республики Беларусь, рассматривается как сокрытие дохода. В соответствии с Законом и разъяснением отдела по вопросам законодательства и правопорядка Секретариата Верховного Совета Республики Беларусь от 26 мая 1993 г. № 38/123, в доход бюджета взыскивается вся сумма денежных средств /выручка/, принятых с нарушением установленного порядка.

Указанная финансовая санкция, согласно пункту 5 статьи 9 Закона, уплачивается за счет прибыли, остающейся в распоряжении субъекта хозяйствования, и не уменьшает объект налогообложения.

Как видим, для поддержания надлежащего порядка в учете никаких дополнительных затрат не требуется. Необходимо лишь добросовестное выполнение своих обязанностей каждым из исполнителей. Но, к сожалению, как показали проведенные налоговыми инспекциями проверки, только с июня текущего года у 967 субъектов из 3.435 проверенных выявлены различного рода нарушения порядка приема денежных средств. Все они по существу допущены в результате беспечного отношения к работе со стороны должностных лиц, хотя это практически обходится хозяйственникам очень дорого. И хуже всего обстоят дела в этой части на предприятиях негосударственной формы собственности и у предпринимателей.

Так, обществом с ограниченной ответственностью "Сивалс" Борисовского района производилась реализация товаров без выписки и выдачи соответствующих документов покупателям. Как видим, здесь налицо явное нарушение установленного порядка продажи товаров за наличный расчет, за что налоговая инспекция применила финансовую санкцию к ООО "Сивалс". Обществу в результате халатного отношения должностных лиц нанесен ущерб в сумме 1.832,2 тыс.руб.

Или возьмем такой пример. МП "Авиценна" Минского района принимало денежные средства от населения за оказанные медуслуги по приходным ордерам, которые не были зарегистрированы в налоговой инспекции и по этой причине, согласно существующему законоположению, не являются документами строгой отчетности. К этому предприятию налоговым органом применена финансовая санкция. В результате малое предприятие по вине должностных лиц, недобросовестно выполнивших свои служебные обязанности, понесло убыток в сумме 1.204,3 тыс.руб. Так хозяйствовать, конечно, нельзя, если приходится нести потери по существу из-за пустяков и, к тому же, немалые.

За подобными нарушениями скрывается явное желание занизить доход и обмануть государство. В малом предприятии "Матр" Несвижского района, к примеру, с целью сокрытия выручки допускались подчистки и исправления в приходных кассовых ордерах. К предприятию применена финансовая санкция и взыскано в бюджет 481,8 тыс.руб. По этому факту правоохранительными органами возбуждено уголовное дело в отношении виновных лиц.

Всего по результатам проверок взыскано в бюджет с юридических и физических лиц 140,8 млн.руб., на 328 должностных лиц и 399 предпринимателей наложен административный штраф в сумме 14,6 млн.руб., 11 субъектам хозяйствования было запрещено заниматься ей.

Думается, что наше напоминание поможет сделать правильный вывод соответствующим кадрам предприятий, организаций и предпринимателям, занимающимся реализацией товаров за наличный расчет и оказанием услуг населению.

Михаил КИСЕЛЕВ,
зам.начальника организационно-инспекторского отдела ГНИ по Минской области;
Владимир ПАРХОМЕНКО,
главный государственный налоговый инспектор ГНИ по Минской области.

Внимание: опасное заболевание!

СПАСТИ МОГУТ ТОЛЬКО ПРИВИВКИ

Ситуация с дифтерией в Минской области и в целом по Беларуси продолжает оставаться напряженной. В республике за 8 месяцев т.г. зарегистрировано 110 случаев заболевания, в том числе 34 — среди детей: почти в два раза больше, чем в 1993 году.

В Минской области за восемь месяцев случаев заболевания дифтерией зафиксировано в 2 раза больше, чем за аналогичный период прошлого года. Известно 10 случаев заболевания в Борисове, Жодино, в Минском, Вилейском, Молодечненском, Солигорском, Борисовском районах.

Среди заболевших взрослые составляют 70%. Имеют место три смертельных исхода: в Вилейке и Минском районе. Умерли двое взрослых и один ребенок. Все они не были вакцинированы.

Отмечается рост заболеваемости дифтерией среди взрослых. Это объясняется тем, что дети и подростки благодаря прививкам имеют иммунитет против этой болезни, а взрослые, утратившие его или вообще не прошедшие соответствующую иммунизацию, как правило, беззащитны перед инфекцией. Поэтому начиная с 1986 г. стали проводить прививки против дифтерии лицам в возрасте от 26 до 56 лет.

К сожалению, далеко не все понимают необходимость и важность этой меры. Отрицательное отношение к прививкам нередко возникает под влиянием отдельных необдуманных и даже вредных публикаций об опасности вакцинации. И, как следствие, появилась угроза распространения дифтерии среди детей, так как многие родители, сомневаясь в безопасности вакцины или боясь заражения ребенка СПИДом или гепатитом, отказываются от прививок. Эти опасения совершенно напрасны.

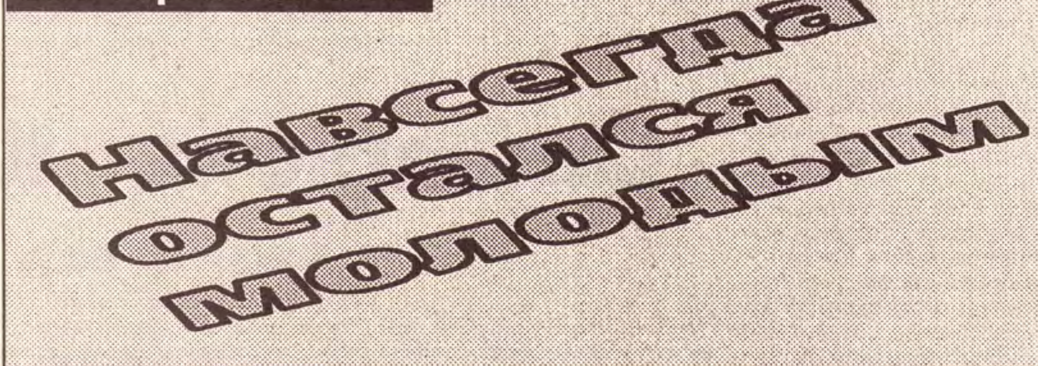
Чтобы избежать послепрививочных осложнений, необходимо заблаговременно и тщательно обследовать ребенка, выяснить состояние его иммунной системы, а если потребуется — провести комплекс оздоровительных мероприятий.

Для этих целей сейчас в детских поликлиниках создаются консультативные иммунологические кабинеты, расширяется сеть оздоровительных отделений в стационарах. Кроме того существуют специальные щадящие методы иммунизации, предусматривающие индивидуальный подход к проведению прививок детям с отклонениями в состоянии здоровья.

Остановить распространение дифтерии возможно только при условии максимального охвата иммунизацией взрослых и детей. Если этого не сделать, число заболевших дифтерией может исчисляться не десятками, а сотнями и тысячами.

Светлана СЕРЖАНТОВА,
главный врач Минского областного центра здоровья.

Анатолий Смолянко,
Григорий Соколовский

15 февраля 1989 года последний бронетранспортер с нашими воинами пересек мост дружбы через реку Амударью, по фарватеру которой проходит граница с Афганистаном. Вместе с командующим 40-й армией Героем Советского Союза Борисом Громовым на родную землю вернулись славные сыновья великой страны. Мы вздохнули после долгих девяти лет и 51 дня жестоких сражений, принесших нам многочисленные беды и страдания.

Но мы знаем, что наши советские воины в далеком Афганистане проявили лучшие человеческие качества: мужество, стойкость, благородство. Они в неимоверно трудных условиях боевой жизни, вдали от дома, ежечасно подвергаясь опасности, а подчас и смертельной, сохранили верность военной присяге, воинскому долгу.

620 тыс. военнослужащих и 21 тыс.рабочих и служащих прошли через горнило Афганистана. Но немало и полегло на той земле. Не вернулись домой 14 тыс.533 человека, из них 9 тыс.511 пали в бою, 2 тыс.386 умерли от ран и 817 — от болезней. Среди них русские, украинцы, белорусы, казахи, туркмены, армяне, литовцы, эстонцы... Беларусь потеряла 711 своих сыновей. Есть и другие данные наших потерь. Никто их не скрывает. В "черных тюльпанах" вернулись 4 генерала, 2 тыс.129 офицеров, 632 прапорщика, пропали без вести и попали в плен 417 человек, 97 вернулись домой, 22 живут в других странах.

Восполняем этот пробел молчания не только цифрами потерь, а опубликуем серию документальных очерков об "афганцах"-белорусах, павших и живущих. Из них четыре человека удостоены звания Героя Советского Союза, сотни награждены орденами и медалями. Мы должны воздать должное "афганцам", сказать о них самые добрые слова. Это надо молодым. Это надо нам всем.

Запреты привели к тому, что большинство документов о наших воинах-"афганцах" затерялось, исчезло навсегда. О подвиге гвардии ефрейтора Александра Корявина также написано очень мало. Почему-то молчат его однополчане. Мы с трудом разыскали его письма, которые Саша писал маме в те короткие тревожные минуты, что случались между боями. Эти весточки из-за Гиндукуша наилучшим образом раскрывают человеческие качества юноши.

...Самые щедрые рассветы — осенью. Они окрашивают утреннюю зарю, одаривают остатками летнего тепла. Всему раздают свои цвета: незвонкую медь — полю, раскаленное серебро — облакам, синь-хрусталь — реке, алость — лебединой стае. Осень, осень, и грусть, и печаль, и радость — все сплелось воедино!

Александр любовался неописуемой красотой, стоя у березы, с которой изредка падали золотые листья. Лукошко — полно грибов, на плече — хмелиная коса с желтоватыми бусинками цветов, в руке яблоко, сорванное с лесной дички. "Ах, как обрадуется мама, видя эти лесные дары", — легко шагая тропой, думал про себя юноша.

Вот и дом родной. Мать встретила сына улыбкой. Она знала, что ее Сашка — романтик, любит леса, поля, закат солнца, восторгается причудами природы. Поэтому она не удивилась, видя его в таком убранстве и с такими подарками. Подошла, прижала к себе, провела ладонью по голове.

— Взрослый уже ты у меня, — сказала она, отвернулась, платочком прикрыла глаза. Саша заметил: что-то неладное с нею.

— Что с тобой, мама? — он взял ее за плечи. — Может, кто-то обидел?

— Нет, сыночек, все в порядке. Только... Вот возьми, тебе...

Он развернул вдвое свернутый листок бумаги. — "Повестка", — догадался, прочитав первую строчку.

Учащенно забилось сердце. "Вот и пришел тот момент, когда ты становишься мужчиной в полном смысле слова, и патриотизм, о котором толковали учителя, обретает истинный смысл", — мысли вертелись в голове, и он не смог сдержать волнения.

— Это прекрасно, мама! — Александр подошел к ней. — Ведь и ты рада, что я стану солдатом. Правда?

— Да, сынок. Большой ты у меня, — тихо сказала она. — Ты уж береги себя. Трудно мне будет без тебя.

...Сына Евдокия Корявина воспитывала одна: так уж в жизни случилось. И не только сына своего вырастила. Когда умерла ее старшая сестра, взяла к себе ее троих мальчишек. Четверо ртов. Каждому надо было отдать частицу сердца, каждого накормить, одеть, обуть, воспитать, словом, поставить на ноги. Трудно было, чего скрывать. Но в этом большом семейном коллективе росли дружные и смелые ребята, жили по принципу: один за всех и все за одного. Окрепли, возмужали и пошли своими дорогами. И вот последний, родная кровинушка, оставляет материнский дом. У какой матери не дрогнет сердце, когда провожает она сына в дальний армейский путь? Каков он будет? Что встретится ему на этом нелегком пути? Не спасует ли? Оправдает ли материнские надежды? Десятки вопросов встали перед ней, но ни на один она не в силах была дать ответ.

"Пиши, сынок, почаще пиши!" — эти слова, сказанные на перроне вокзала, не будут давать Александру покоя всю войну, и как только выдавалась свободная минута-другая, он уединялся и писал.

Для него слово "мама" было поистине святым словом. Это он почувствовал в первые дни службы и особенно тогда, когда грусть по дому давила сердце, когда хотелось посоветоваться с самым близким и дорогим человеком, который всегда поймет, подскажет и поможет.

Весточка от сына-солдата — праздник в доме. Такие светлые и радостные дни часто случались в ее доме. Она, получив конверт от Сашеньки, по нескольку раз перечитывала его торопливые скупые строчки, разгадывая, что он хотел сказать. Александр не мог распространяться в деталях о службе, но всегда ласково просил мать не волноваться за его судьбу, не думать о плохом, верить, что все будет нормально. Знал, чувствовал, как ей трудно без него.

Эти дорогие письма, написанные в затишье между боями на автоматном прикладе или на стульчике в палатке, хранят тепло сыновнего сердца, рисуют солдатскую жизнь во всем многообразии. С согласия Евдокии Ивановны мы их публикуем с небольшими сокращениями и своими комментариями. Так, нам думается, читатель глубже поймет истоки подвига юноши.

"Здравствуй, милая мама! Служба у меня идет нормально. Со многими солдатами познакомился. Рота наша уже сформировалась как коллектив. Целый день мы заняты. Нет свободной минутки...

19 октября 1983 года".

Это одно из первых его писем. Оно было отправлено из учебки.

А служба в части действительно начиналась как запев хорошей песни. Славный Краснознаменный Белорусский военный округ! Героические традиции! Побывав в музее боевой славы десантной части, молодой солдат многое узнал о подвигах фронтовиков, партизан и подпольщиков, осознал, какой кровью добывалась победа над фашистскими оккупантами. Заметил юноша, что десантники стремятся быть похожими на воинов старшего поколения, многие из которых уже побывали в Афганистане и участвовали в боях.

Александру нравился четкий армейский ритм. Ранний подъем, напряженные занятия, марш-броски, бессонные и тревожные караулы и, конечно же, прыжки с парашютом на заре... Отдавал всего себя военному делу.

К тихому, скромному и ничем, казалось, не приметному, на первый взгляд, парню потянулись сослуживцы. В нем они увидели немногословного, но твердого в делах и поступках человека, у которого незыблемый закон: дал слово — сдержи.

...Как-то перед самым отбоем неожиданно прозвучала команда:

— Строиться!

Ну надо же! По телевизору должен был демонстрироваться новый приключенческий фильм, просмотр которого был разрешен командиром. Настроились посидеть у голубого экрана, а тут: "Строиться!". Что за этим словом последует, солдаты знали давно: будет отдан приказ куда-то ехать или еще что-то выполнять срочно.

Старшина роты перед строем спросил:

— Необходимо разгрузить вагон с углем для детского садика. Есть ли желающие пойти на помощь? Добровольцы, шаг вперед!

Один, второй, третий... Шагнул из строя и рядовой Корявин. Вся рота сделала шаг вперед.

Возвращались в казарму десантники утром. Люди спешили на работу, по своим делам, кидали взгляды на солдат, думая, что и для них начался новый трудовой день.

— Запевай! — послышалась команда. — Выше голову! Шире шаг!

В небо птицей взлетела задорная строевая песня. Услышали ее ребятишки из садика, мимо которого шагали воины.

— Дяди-солдатики, где вы были? К нам приходите! — послышались детские голоса.

Они не знали, что дяди-солдатики всю ночь напролет трудились на станции, чтобы обеспечить садик углем, чтобы тепло сохранилось в их детском доме.

"...К службе начинаю привыкать. Но все равно есть минуты, когда тянет домой. Первое время было проще. Сейчас начались усиленные занятия и стало трудновато. Думаю, что и я, и все ребята в роте к этому скоро привыкнут. Командир говорит: главное — продержаться полгода, а дальше будет легче. Ну вот, больше и не знаю, что писать. Как там Леша, певец двора, и вообще сообщите, что там у нас. Пишите все, даже самые мелочи...

25 октября 1983 года".

Солдатская служба слагается не только из трудностей и проблем. Нет. Немало у воина и радостей, и светлых минут. За день иногда так измучаешься, что ждешь не дождешься "отбоя", но вдруг крикнут, что тебе письмо из дому, — и усталость как рукой сняло. А если твой ратный труд увенчался успехом? Как обрадовался Александр, когда их взвод на стрельбище не получил ни одной оценки ниже "четверки"! А победа в соревновании на первенство взводов по трехкилометровому кроссу! Каким сладким казался тогда торт, врученный воинам прямо в поле за первое место!

Гвардии рядовой Корявин по-особому любил дни, когда рота заступала в караул. Во-первых, предоставляется возможность по-настоящему ощутить вороненую сталь автомата с полным боекомплектом патронов и почувствовать себя настоящим солдатом-защитником, а, во-вторых, в ночные часы бодрствования можно по душам поговорить с другом, помечтать, спокойно написать письма.

Что и говорить, Александр скучал по матери, по дому, друзьям. Это чувство грусти и тоски — естественное, присущее большинству людей, но особенно сильно оно проявляется у тех, кто прожил на одном месте свои детские, юношеские годы. Всегда приходит печаль при воспоминании об отчем доме. Вот почему солдаты часто пишут письма, с нетерпением ждут ответов. Незримые нити, связывающие их с малой родиной, прочно удерживают от проступков, заставляют верить и надеяться на скорую встречу с родными, знакомыми, любимой.

"Здравствуй, мама!

С огромным солдатским приветом к тебе твой Саша. Сегодня получил от тебя письмо, за которое большое спасибо.

Да, мама, ты писала, как быть с часами. Здесь они мне пока не нужны. Распорядок жесткий. Все по команде. Пускай полежат в серванте, а если хочешь, то носи сама, только замени в них батарейки...

Слышал, что солдаты на первом году в армии худеют. У нас здесь наоборот. Не волнуйся. Я поправился, возмужал...

29 октября 1983 года".

(Продолжение следует.)

■ Успамін пра старэйшага таварыша

Аляксей Мікалаевіч Кулакоўскі прытрымліваўся строгай пазменнасці ў побыце. Памятаю, як ён працаваў у старым будынку Саюза пісьменнікаў, дзе меў закутачак, хоць невялікі, але свой, асобны. Акуратыст быў адмысловы, на стале — заўсёды парадак, паперка пры паперцы, а галоўная зброя пісьменніка — ручка мела пэўнае, толькі ёй адведзенае месца.

Самапіска Кулакоўскага,
альбо Ці ёсць што пастаяннае

Звычайна гаспадар клаў гэтую прыладу наўскасяк на аркушы паперы, а раптам некуды адлучаўся, то падкладваў чыстую старонку, нібы белую прасціну, і тая адпачывала як у свежуткай пасцелі. Я адносіўся да яе як да жывой істоты і ў гэтым цесным пакойчыку старэўся нават не дакранацца да стала, на якім яна, чорнага колеру, паблісквала, нібы зараджаная невядомай энергіяй. Нагадвала яна мне гогалеўскі Нос, але ж той хадзіў па Пецярбургу, а яна затоена, сціўшыўшыся, ляжала.

Барані Божа, каб хто яе неўзнарок зачапіў! Усе ведалі: гэта самапіска Кулакоўскага. Але ў пісьменніцкім хаўрусе заўсёды хапала насмешнікаў. Маючы на ўвазе звычку Аляксея Мікалаевіча, бывала, возьме нехта з іх ды наўмысна трошачкі адсуне яе, ну, можа, на які сантыметр, тады гаспадар кабінета заўважыць гэта яшчэ з парога, спыніцца ў роздуме, а то і ў роспачы, і абурана скажа:

— Зноў нехта чапаў ручку Кулакоўскага дый палажыў яе не так.

— А тут прыходзіў адзін у капелюшы, — адзавецца хтосьці са смялейшых жартаўнікоў.

— Цяпер кожны пісьменнік пры капелюшы. Але што гэта за пісьменнікі, якія панакуплялі капелюшоў, а не маюць свайго сціла, — здзіўляўся Аляксей Мікалаевіч і толькі цяпер сціхаў.

Перш чым узяць асадку ў руку, ён надзяваў нарукаўнікі, тады садзіўся за стол і пісаў, далікатна яе абдымаючы, з адтапыраным мезенцам, нібы той запрачскі чыноўнік.

Цяпер любяць гаварыць "гіпер", "супер", замест таго каб сказаць "звыш". Аляксея Мікалаевіча я назваў бы звышдалікатным. Пра гэтую рысу пісьменніка, мне здаецца, трапна расказаў аднойчы на вечары ў Доме літаратара Іван Навуменка, які прыгадаў той час, калі Аляксей Кулакоўскі быў галоўным рэдактарам часопіса "Маладосць":

— На рэдакцыйную нараду ён выклікаў усіх. Затым — па аднаму. Аднойчы выклікаў мяне, паказаў на рукапіс: "Паглядзіце, можа, тут варта паставіць коскачку?"

Іван Якаўлевіч падумаў: калі варта, то што тут такога, каб былі ўзяў ды паставіў. Пагадзіўся:

— Канечне, Аляксей Мікалаевіч, тут трэба коска.

— Ну то і добра, — адказаў галоўны рэдактар. — Я гэта хацеў з вамі ўзгадніць.

Працаваць у Саюз пісьменнікаў я прыйшоў у 1972 годзе. Неўзабаве прыехала дэлегацыя польскіх літаратараў. За якія паўгадзіны да выезду ў Вязынку супрацоўніца з маскоўскай перакладчыца папрасілася з'ездзіць на машыне на Камароўку, каб набыць там нейкія лекавыя травы. І я, і далікатныя госці пагадзіліся, але чакаць іх вяртання давялося, можа, гадзіну, таму адправіліся мы са спазненнем. Паехаў з намі і беларускі перакладчык з польскай мовы. Праз колькі дзён госці адбылі дадому, і я з'явіўся на працу. Раптам мяне паклікаў у свой пакой Кулакоўскі, які на той час быў сакратаром партарганізацыі Саюза пісьменнікаў, і падаў ліст:

— Пачытай, калі ласка.

Гэта быў данос аб скарга, а хутчэй — данос-скарга нашага перакладчыка, члена СП, на тое, што я сабе супрацоўніцу адправіў на машыне, каб адлучыцца па сваіх справах, а яна затрымалася, у выніку чаго мы запозна выехалі.

Я вярнуў гэтую заяву Аляксею Мікалаевічу. Ён не даў мне ні слова сказаць, моўчкі парваў яе і коратка пракаменціраваў:

— Каб ты ведаў, якія бываюць людзі.

Запомніўся і яшчэ адзін выклік, недзе ў 1975 годзе. Я зноў пачуў ад яго:

— Аляксейка, зайдзі да мяне.

У пакойчыку ён акуратна прычыніў дзверы, паглядзеў на іх як той сталяр, што правярае, ці не затаіліся шчыліны, затым узяў авоську з вялікімі чырвонымі яблыкамі, прапанаваў мне пакаштаваць і сказаў:

— Калісь, падчас калектывізацыі, у аднаго дзядзькі была сячкарня, два коні і чвэрць зямлі. Дык мы яго раскулачылі. А хто я цяпер? Маю кватэру, машыну, дачу з багатым садам. Той жа кулак!

Раз учыніўшы несправядлівасць, ён памятаў пра гэта ўсё жыццё і імкнуўся быць заўсёды справядлівым. І ці не таму рыса спрыяла яму застацца жывым у вайну. Жыццё яго як камандзіра штрафной роты залежала ад паводзін у баі, ад аб'ектыўных і чэсных адносін да салдат, бо, як вядома, камандзір штрафнікоў павінен весці іх у бой, ісці наперадзе, і любое махлярства яны не даравалі б яму. Адступаць жа таксама нельга было: ззаду стаяў з кулямётамі загараджальны атрад. Усцерагло яго ад смяротнай варожай кулі цяжкае раненне, а дагледзела полька на хутары, што месціўся недзе ў Карпатах.

У апошнія гады жыцця Аляксей Кулакоўскі дзень пры дні з'яўляўся на абед у кафэ новага Дома літаратара ў тым жа садам. Было ў яго сталае месца за сталом з мяккім, на паўкруг, сядзеннем, што стаяў у кутку. І вельмі здзіўляўся, нават бурчаў, калі нехта яго апярэджваў, хоць чалавек мог і не ведаць, што тут звычайна сядзіць Кулакоўскі. За сталом Аляксей Мікалаевіч трымаўся чынна, самавіта, абстаўляўся мноствам закусак і страў, нешта выбіраў з іх, на штосьці крывіўся, але заўсёды браў для апетыту грамаў сто каньяку, які афіцыянтка прыносіла яму ў асобным графінчыку. І быў задаволены, калі хто з яго прыяцеляў ці добрых знаёмых садзіўся побач.

Што гэта — дзівацтва, капрызы, ці ўсё ж за гэтым ішло сцвярджэнне, заключэнне? Своеасаблівая гульня ў наіў? Не думаю. Гэта стала часткай яго натуры, карані якой трэба шукаць хутчэй за ўсё ў прафесіі пісьменніка, у перыпетыях змагання на вайне, сярод штрафнікоў, ды і ў першых пасляваенных дзесяцігоддзях.

На тым самым памятным вечары, прысвечаным Аляксею Кулакоўскаму, у некаторых успамінах прагучала думка, што пісьменнік не адчуваў гумару. Варта ўдакладніць: толькі калі насмешка тычылася яго самога. Ён не пераносіў. Калі ж гаворка ішла пра іншых ці пра жыццёвыя справы, то ў яго адчувалася ўнутраная ўсмешка, і, як часта бывае, размова вялася на поўным сур'ёзе.

Гэта быў талент з сапраўдным сатырычна-гумарыстычным ухілам, пра што сведчаць апавяданні пасляваеннай пары, а таксама аповесць "Дабрасельцы" (дастаткова прыгадаць, як носіцца з "пячаткай-карміцелькай" старшыня сельсавета Мокрут). Драма творчага лёсу Аляксея Кулакоўскага звязана з пастановай ЦК КП Беларусі па аповесці "Дабрасельцы", у выніку якой ён быў вызвалены ад пасады галоўнага рэдактара часопіса "Маладосць". Яму патрэбна было выбіраць: заставацца без працы і пісаць у шуфляду або змяншаць да прымальнай на той час нормы свой крытычны запал. Свядома ці несвядома, ён выбраў другое. А трапляць зноў у штрафную роту, цяпер ужо ў пісьменніцкую, ён не захацеў.

Аляксей ГАРДЗІЦКІ,
пісьменнік.

■ Нявыдуманыя гісторыі

Відаць, у кожнай вёсцы ёсць чалавек — майстар на ўсе рукі. Трэба, скажам, парсюка перад Калядамі закалоць — да яго. Зламаўся калаўрот — таксама без яго не абысціся. Ды што гаварыць, ён усё можа. І платы асаблівай не патрабуе. Праўда, ніколі не супраць прапусціць кілішак-другі зелля з градусамі.

ПРЫТВОРА

Такім чалавекам у невялікай лясной вёсачцы Заельнікі быў Росцік Чыкун. Ніхто дакладна не мог сказаць, колькі яму гадоў, адкуль ён з"явіўся, ці была ў яго калі сям"я. Мінаў гады, а ён, здаецца, не старэў, час для яго нібыта застыў на адным месцы. Расхлістаны, ускудлачаны Росцік заўжды спяшаўся па неадкладных справах. А было іх у яго безліч: аднаму пілу навастрыць, другому печ падладзіць, трэцяму варыўню зашкліць.

А таму не прыходзіцца здзіўляцца, што калі адзінокай Ганне Лукаш прыйшла пара калоць парсюка, яна, паклаўшы ў старую торбу бутэльку самагону, пашыбавала да Чыкуна. Пераступіўшы парог хаты, падлога якой даўно забылася не толькі пра швабру, але нават пра венік, жанчына тоненькім галаском пачала маліць Росціка, каб заўтра закалоў свінчо.

— А чаму заўтра? — перапытаў той. — У мяне, Ганулі, галава нешта баліць. Давай калоць сёння. Будзе прычына пахмяліцца.

— Не, Росцічак, заўтра, — стаяла на сваім Ганна. — Я ж вепрука сёння пакарміла, кішкі поўныя будуць. А пляшку я табе прынесла, пахмяляйся на здароўе.

З гэтымі словамі Лукашыха выняла з торбы паўлітэрку і працягнула Чыкуну.

Назаўтра раніцой Росцік ужо быў на двары ў Ганны. З-за халявы паношаных кірзавых ботаў тырчэла доўгае шыла, а пад пахай ён трымаў паяльную лямпу. Як толькі Лукашыха выпусціла на дворык парсюка, Чыкун спрытна схапіў яго за пярэднюю правую нагу. Вяпрук гучна завішчаў і пачаў бездапаможна вырывацца.

— Ну, вось і ўсё, — з палёгкай уздыхнуў Росцік. — Нядрэнна б зараз чарачку перакуліць — і можна разбіраць тушу.

Жанчына разгублена замітусілася і павяла Чыкуна ў хату. Пасля трох стограмовак той сказаў сам сабе, што на гэтым пакуль трэба спыніцца.

Выйшаўшы на ганак, Росцік не паверыў сваім вачам: ля хаты, як нічога і не было, стаяў белы вяпрук, якога ён толькі што так хвацка закалоў.

— Ах, прытвора, — вылаяўся на парсюка Росцік і, выхапіўшы з-за халявы шыла, накінуўся на жывёліну.

Ён не чуў, што ззаду лямантавала Ганна, прасіла не калоць свінню. Калі ўсё было скончана, павярнуўшыся да жанчыны, Чыкун зазначыў:

— Цяпер не ўстане, прытвора.

Толькі пасля гэтага да яго дайшло: Ганна аплаквала паросную свінаматку. Росцік збянтэжана зрабіў некалькі крокаў ад ганка да хлява, убачыў на зямлі парсюка, якога закалоў паўгадзіны раней, і ў роспачы сказаў:

— Не галасі, заадно разбяру абаіх. Усё роўна б яна маіх рук не мінула.

ДА РОСЦІКА, НА АПЕНЬКІ

У той год грыбоў было столькі, што іх у Заельніках з навакольных лясоў насілі ажно да глыбокай восені, ледзь ці не да самых кастрычніцкіх святаў. Стараліся мясцовыя жыхары, шчыравалі і гараджане. І што дзіўна, вясковы лежань Росцік Чыкун раптам кінуўся хадзіць па грыбы. Раней, бывала, ён толькі паглядаў, як заельнікаўцы з поўнымі кошыкамі вярталіся з лесу, і іншы раз гаварыў:

— Цягаюць тыя ж махавікі, а не ведаюць, што яны цудоўныя накапляльнікі радыяцыі.

А тут і сам пачаў насіць грыбы поўнымі кошыкамі. Той-сёй спрабаваў жартаваць з яго, маўляў, кажуць, што нітратаў сёлета ў грыбах шмат. На што Росцік глыбакадумна адказваў:

— Гэта гледзячы якія грыбы збіраеш. Я бяру такія, што ні нітратаў, ні радыяцыі не ўспрымаюць.

Пазней па вёсцы пайшла чутка, што ў Чыкуна засолена ажно столітровая бочка апенек. Калі надышлі замаразкі, заельніцкія мужчыны ўсё часцей пачалі збірацца то ў адной, то ў другой хаце, нярэдка бавячы доўгія цёмныя вечары за шклянкай сівухі. Аднойчы хтосьці, калі кампанія была ўжо на добрым падпітку, прапанаваў зайсці да Росціка і пакаштаваць салёных апенек. Кажуць, што лепшай закускі і не трэба. Яго дружна падтрымалі астатнія. Тым больш што яшчэ бутэлькі са дзве самагону былі ў запасе.

Росцік, як звычайна, адпачываў. Нечаканыя госці адразу паставілі на стол пляшку, а самы дасціпны з іх, звяртаючыся да гаспадара, сказаў:

— Ну, браток, нясі на закусь салёныя апенькі.

Росцік лыпнуў заспанымі вачыма спачатку на бутэльку, затым на візіцёраў і важна прамовіў:

— Ды гэта можна, апенькі ў мяне што трэба, не тое што губы, — пальцы аблізваць будзеце.

Чыкун нетаропка ўстаў, узяў з паліцы ладную міску і моўчкі выйшаў у сенцы. Неўзабаве ён вярнуўся з поўнай міскай апенек. Знайшоўшы дзве ладныя цыбуліны, пакрышыў іх, затым высыпаў у міску. Дабавіў таксама воцату, алею.

Адзін з заельнікаўцаў не ўстрымаўся, зачапіў на відэльцы некалькі грыбоў, тут жа даў ім ацэнку:

— Вось гэта, хлопцы, закусь!

Пасля так і павялося: як збяруцца мужчыны, то хтосьці абавязкова прапануе:

— А ці не схадзіць нам да Росціка, на апенькі?

Ішлі, вядома, не з пустымі рукамі. Як пакалолі свіней, то неслі скаромнае, каўбасу і, вядома, гарэлку. Росцік заўсёды быў рады гасцям, ставіў на стол апенькі, але націскаў на гарэлку, сала, каўбасу.

І толькі напрадвесні ягоная бочка з засоленымі ляснымі дарамі апусцела.

Іван СІЛЯЎКА.
Лагойскі раён.

■ Тэатральнае жыццё

Распачаў свой трэці тэатральны сезон Мінскі абласны драматычны тэатр у г. Маладзечне. На суд гледачоў вынесена апошняя праца калектыву — спектакль "Чорная нявеста" па аднайменнай п'есе Ж.Ануя ў пастаноўцы мастацкага кіраўніка тэатра М.Мацкевіча. Яркія, запамінальныя вобразы стварылі на сцэне артысты Т.Кавалеўская, Я.Гуковіч, А.Карпук, Б.Донін, І.Кляпацкая, А.Доніна, Д.Глазычаў.

Чарговы сезон, як і папярэднія, абяцае быць багатым на прэм'еры, прытым дзве з іх адбудуцца ўжо ў кастрычніку: казка "Дзве Бабы Ягі" па п'есе Р.Сефа і Т.Карэлінай, а таксама трагікамедыя У.Канстанцінава і Б.Рацара "Дыяген". У бліжэйшых планах тэатра спектаклі па творах Ф.Дзюрэнмата, С.Кавалёва, У.Галубка, Л.Родзевіча, М.Энэкена, Ф.Аляхновіча, А.Вольскага, С.Казлова.

Мікола ШАБОВІЧ.

■ Адраджэнне

ЗАМАХАЎ КРЫЛАМІ ВЯТРАК

Пісьменнік Яўген Будзінас свой працоўны шлях пачынаў лабарантам ПТВ, пазней быў слесарам, манцёрам, цесляром, выкладчыкам, журналістам. Першы нарыс апублікаваў у 1966 годзе. Аўтар кніг "Адзін практычны крок", "Дом у сельскай мясцовасці", "Дачасны канфлікт", "Прамежкавы чалавек" і інш.

Цяпер Яўген Дамінікавіч — старшыня праўлення выдавецка-паліграфічнай фірмы "Паліфакт". Гэтае прадпрыемства мае 167 гектараў зямлі ля вёскі Дудзічы Пухавіцкага раёна. Менавіта там знаходзіўся радавы маёнтак вучоных — братоў Ельскіх. Дарэчы, ёсць меркаванне, што гэтая вёска згадваецца ў "Слове пра паход Ігаравы". Толькі там яна называецца Дудуткі. Тут быў цэнтр рамёстваў, гандлю, кірмашоў. Таму і вырашыла фірма многае ўзнавіць. Гэтымі днямі ў Дудзічах пачаў дзейнічаць музей матэрыяльнай культуры. Узведзена кузня з поўным наборам даўнейшых інструментаў, сабрана калекцыя старых аўтамабіляў і іншай тэхнікі. Першыя наведвальнікі азнаёміліся з ганчарнай майстэрняй. У гэты ж дзень упершыню замахаў крыламі вятрак, які дастаўлены сюды з Кармянскага раёна. Пабудаваны вятрак у 1903 годзе.

У планах фірмы — поўнае ўзнаўленне старой сядзібы, парку, воднай сістэмы, вадзянога млына. Усе мастацкія работы па адраджэнню вядуцца пад кіраўніцтвам кандыдата архітэктуры Сяргея Сергачова і мастака Барыса Цітовіча.

Фірма "Паліфакт" — адна з першых, хто пачаў укладваць немалыя сродкі ў нацыянальна-культурнае адраджэнне Бацькаўшчыны. Прыклад варты пераймання.

ХАТНІ ЭКРАН

18 кастрычніка, аўторак

Беларускае тэлебачанне

15.10. "Як нараджаецца музыка?" Хормайстар Галіна Цітова.
15.45. "Нов і К"-топ-10.
16.45. ТБ—школе. Беларуская літаратура.
17.15. "Бімбат".
17.30. Навіны.
17.40. Залатая ініцыятыва. Прапановы бізнесменаў па здабычы золата.
18.10. Абласныя навіны (Віцебск).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Эканамікст.
19.10. Эканамічная хваля.
19.50. Калейдаскоп выставак.
20.05. Актуальнае інтэрв'ю. Прымае ўдзел Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Фінляндыі ў Беларусі Тойста Толванен.
20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Надвор'е.
21.55. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння —"Маё каханне, мой смутак". Тэлечасопіс.

Канал "Астанкіна"

15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
16.00. Джэм.
16.20. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. "Ведзі".
17.30. Чалавек і закон.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". К.Орф.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дзікая Роза".
18.55. Тэма.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. З першых рук.
20.50. "Смага". Маст. фільм.
22.25. Новыя жыхары.
23.05. "Паміж двух азёраў і вышэй за воблакі". Аб народных талентах г.Інтэрлакен (Швейцарыя). У перапынку (23.50)— Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
15.20. "Пірацкі востраў" (Аўстралія). 2-я серыя.
15.45. Там-там навіны.
16.00. Свята кожны дзень.
16.10. Новая лінія.
16.50. Не быць дыназаўрам.
17.05. Галасы.
17.35. Парадак дня.
18.00. L-клуб.
18.50. Ніхто не забыты.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. Джаз-клуб. "Вясёлыя рабяты з Англіі".
20.10. Футбол. Кубак УЕФА. "Дынама" (Масква)—"Рэал" (Мадрыд).
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. Экран крымінальных паведамленняў.
22.40. Футбол. Кубак УЕФА. "Нант" (Францыя)—"Тэкстыльшчык" (Камышын). У перапынку — Зоркі гавораць.

19 кастрычніка, серада

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Эканамікст.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.50. "Дзілі-Далі ў Мурчын-парку". Мультфільм.
9.00. ТБ—школе. Беларуская літаратура.
9.30. "Маё каханне, мой смутак".
10.30. Аэробіка.
11.00—11.15. "Бімбат".
16.05. Відзьма-нявідзьма.
17.05. "Бімбат".
17.30. Навіны.
17.40. Якія мы гаспадары?
18.10. Абласныя навіны (Гомель).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Творчае маладзёжнае аб'яднанне "Крок". "Карамболь". Ток-шоу з удзелам маскоўскага мастака Барыса Краснова.
19.30. Крэда.
19.50. У нас дома. Праграма для сям'і.
20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
21.40. Пад купалам Сусвету.
21.50. Надвор'е.
22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння —"Маё каханне, мой смутак".

Канал "Астанкіна"

6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
8.00. "Вайна гобатаў".
8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
10.00. Амерыка з М.Таратутам.
14.00. "Гарачаў і іншыя".
15.00. Паглядзі, паслухай.
16.00. Сіняя птушка.
16.20. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. "Міждзяржаўная тэлерадыёкампанія "Мір".
17.30. Мініяцюра.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто". XX стагоддзе". Д.Туту.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дзікая Роза".
18.55. У пошуках згубленага. Л.Арлова.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Маналог.
20.50. Футбол. Ліга чэмпіёнаў. "Спартак"(Масква)—"Баварыя" (Мюнхен).
23.00. Максіма.
23.20. Прэс-экспрэс.
23.30. Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Агляд 9-ці матчаў.

Канал "Расія"

7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. Гандлёвы дом.
8.40. "Санта-Барбара".
10.00. Пушкінскі дом.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Тэлегазета.
17.00. М-трэст.
17.15. Казкі для бацькоў.
17.45. Асеннія вяселлі.
17.55. Рубяжы.
18.10. Фільм-прэм'ер.
18.25. Залатая шпора.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.25. Астралогія кахання. С.Захараў.
21.00. "60 хвілін".
22.20. Аўтаімгненне.
22.25.Спартыўная карусель.
22.30. Экран крымінальных паведамленняў.
22.40. Майстры. Скульптар Ю.Арэхаў.
23.25. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 13.30, 16.45, 19.25. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
13.35. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
14.20. "Маленькія цуды".
14.45. "Пырскі шампанскага". Маст. фільм.
16.20, 21.10. Тэлемагазін.
16.25. Сем пятніц на тыдні.
17.10. Выбары-94.
17.55. Гістарычны альманах.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30."Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
20.15. Блеф-клуб.
20.50. "Граф Нулін". Главы з рамана А.С.Пушкіна чытае С.Юрскі.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
22.05. "Бог І помач вам, сябры мае...".

8-й канал

18 октября, вторник

18.00 Мультсериал "Роботехи".
18.30 Студия "Интекс": "Новости".
18.45 Музыкальная программа.
19.10 При свечах.
19.20 Мультфильм США.
19.50 БАНТ: "Репортаж".
19.55 ММ-4: "Немецкая волна".
20.25 Шанс-приз.
20.40 Телесериал "Шансы", 7 серия.
21.30 Студия "БМ": "Пилигримм".
21.50 Художественный фильм "Из жизни отдыхающих".

19 октября, среда

18.00 Мультсериал "Роботехи".
18.30 Музыкальная программа.
18.50 СОЛТЭК: "Новости".
19.00 ММ-4: "Немецкая волна".
19.30 Мультфильм США.
20.00 Агентство "Пармикс": "Городские часы", "Новости".
20.15 Премьера.
20.40 Телесериал "Шансы", 8 серия.
21.30 Студия "БМ": "Фанклуб".
21.50 Художественный фильм "Барьер".

■ Спорт

Ці адсталі ад лідэра?

Дванаццаты тур чэмпіянату Рэспублікі Беларусь па футболу ў першай лізе пачаўся ў прайшоўшую суботу матчам паміж бабруйскім "Фандокам" і віцебскім КІМам. Віцябляне, якія ўзначальваюць турнірную табліцу, страцілі ў Бабруйску ачко, згуляўшы ўнічыю — 0:0.

Дынамаўцы Мінска, хаця і адстаюць на пяць ачкоў, страцілі на ачко менш, бо правялі толькі дзевяць матчаў, а лідэр — дванаццаць. У дынамаўцаў пасля перамогі над "Шыннікам" з лікам 2:0 стала 15 ачкоў. Столькі ж і ў "Дынама-93", якое ў прайшоўшым туры нанесла паражэнне тарпедаўцам Мінска — 4:0, але "маладзейшыя дынамаўцы" правялі ўсе дванаццаць матчаў.

Па чатырнаццаць ачкоў набралі тры каманды. Гэта "Фандок", мінскае "Тарпеда" і гродзенскі "Нёман". Футбалісты Гродна ў дванаццатым туры з лікам 2:1 выйгралі ў рэчыцкай "Ведрычы".

А як выступілі ў прайшоўшым туры каманды "Маладзечна" і "Шахцёр"? Маладзечанцы на сваім полі згулялі ўнічыю з магілёўскім "Тарпеда" — 2:2, а салігорцы ў гасцях уступілі віцебскаму "Лакаматыву" — 1:3. Абедзве каманды нашай вобласці знаходзяцца ў ніжняй частцы турнірнай табліцы.

Матчы наступнага тура адбудуцца 22—23 кастрычніка.

Вызначыліся ў Кубку

Барцы грэка-рымскага стылю закончылі сезон спаборніцтвамі на Кубак Беларусі.

У камандным заліку перамаглі мінчане, а каманда нашай вобласці заняла чацвёртае месца. Юнакі з Міншчыны былі першымі, абышоўшы мінчан.

З пераможцаў варта адзначыць майстроў дывана з нашай вобласці А.Цімафеева (57 кг) і С.Ліштвана (100 кг).

Спаборнічаюць юныя

Фінал першынства вобласці па футболу сярод юнакоў 1980—1981 гадоў нараджэння праходзіў у Барысаве.

За перамогу змагаліся чатыры каманды. Поспех спадарожнічаў спартсменам Маладзечна. Наступныя месцы занялі юныя футбалісты Барысава, Жодзіна і Клецкага раёна.

Подых фінішу

Набліжаецца да заканчэння чэмпіянат вобласці па футболу.

У 21-м туры лідэры атрымалі перамогу. Каманда "Белыя Росы" з Першай мінскай птушкафабрыкі ў гасцях выйграла ў футбалістаў "Стара-Барысава" з лікам 1:0 і набрала 36 ачкоў. На чатыры ачкі адстае смалявіцкі "Крышталь", які ў прайшоўшым туры дабавіў у свой актыў два ачкі пасля перамогі над мар'інагорскім "Бетпластам" — 2:0. Трэці радок турнірнай табліцы займае "Верас" з калгаса "17-е верасня" Нясвіжскага раёна — 28 ачкоў. Вясковыя футбалісты ў прайшоўшым туры з лікам 4:1 нанеслі паражэнне вілейскаму "Камунальніку".

З аднолькавым вынікам 1:1 закончыліся матчы "Маналіт" (Фаніпаль) — "Меліяратар" (Капыль) і "Ісλач" (Валожын) — "Арэса" (Старыя Дарогі).

(Наш кар.).

Наш адрас:
220013, гор.Мінск,
вул.Б. Хмяльніцкага,10-А,паверх 9,
рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

ТЭЛЕФОНЫ:
прыёмнай рэдакцыі —68-29-76,
намесніка галоўнага рэдактара —68-25-81,
адказнага сакратара —68-26-48,
сакратарыята —68-26-48,
аддзелаў: Саветаў —68-26-38,
адукацыі і культуры —68-25-76,
сацыяльна—эканамічнага —68-25-43,
грамадска-палітычнага —68-25-42,
інфармацыйна-аналітычнага —68-28-33,
пісьмаў і маральна-бытавых праблем — 68-25-83,
ілюстрацыі —68-25-03.
камерцыйнага — 68-25-86,
бухгалтэрыі —68-26-65.
Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў:
у Барысаве —(8-277)5-15-61,Вілейцы —(8-271)5-57-86,Нясвіжы—(8-270)5-41-88,
Салігорску — (8-210) 2-49-60.

ЗАСНАВАЛЬНІК – Мінскі абласны Савет народных дэпутатаў, 220625, г.Мінск, вул. Энгельса, 4.
"Мінская праўда"— орган Мінскага абласнога Савета народных дэпутатаў.

Галоўны рэдактар М.А.ШЛОМА.

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10.
Нумар падпісаны ў 22.00.
Набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе "Мінскай праўды".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку".
220013, г.Мінск, пр. Ф.Скарыны, 79.
Тыраж 15675. Індэкс 63923. Зак.№111.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12